

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA

IZVJEŠĆE O RADU UREDA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA
VLADE REPUBLIKE HRVATSKE U 2018. GODINI

Zagreb, prosinac 2019. godine

SADRŽAJ

UVODNA NAPOMENA	4
1. PROMICANJE ZNANJA I SVIJEŠTI O RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA	5
1.1. Izdavačka djelatnost i informiranje javnosti	5
1.2. Suzbijanje nasilja nad ženama i nasilja u obitelji.....	6
1.2.1. Ratifikacija <i>Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji</i>	6
1.2.2. Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja	7
1.2.3. Obilježavanje Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama – 22. rujna i Međunarodnog dana nasilja nad ženama – 25. studenog	8
1.2.4. Suradnja s drugim dionicima u području suzbijanja rodno uvjetovanog nasilja	9
1.3. Promicanje položaja žena u sportu	11
1.3.1. Kampanja za promociju ženskih sportova u elektroničkim medijima	11
1.3.2. IX. Seminar koordinatora/ica za ravnopravnost spolova u športu	13
1.3.3. Konferencija „Rješavanje pitanja nejednakosti u športu – položaj žena na rukovodećim pozicijama i sprječavanje nasilja nad ženama u športu“	14
1.4. Međunarodni dan seoskih žena	14
2. SURADNJA S ORGANIZACIJAMA CIVILNOG DRUŠTVA I DRUGIM INSTITUCIJAMA	16
2.1. Suradnja s nevladinim udrugama	16
2.2. Konferencija „Ravnopravnost je bolja za sve“	17
2.3. Izbor za Ženu godine časopisa „ZAPOSLENA“	19
3. NACIONALNA POLITIKA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA	20
4. SURADNJA S TIJELIMA DRŽAVNE UPRAVE I DRUGIM DRŽAVNIM TIJELIMA	21
5. MEĐUNARODNA SURADNJA	24
5.1. Ujedinjeni narodi	25
5.1.1. 62. sjednica Komisije za status žena UN-a	25
5.1.2. Pripreme za izradu Šestog periodičnog izvješća Republike Hrvatske prema članku 18. UN Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena	26
5.2. Vijeće Europe	27
5.2.1. Predsjedanje Republike Hrvatske Odborom ministara Vijeća Europe	27
5.2.2. Komisija za ravnopravnost spolova VE	28
5.3. Europska unija /Europska komisija	30
5.3.1. Predsjedavanje Bugarske Vijećem EU: Sastanak Skupine visoke razine za uvođenje rodno osviještene politike	30
5.3.2. Predsjedavanje Austrije Vijećem Europske unije	31
5.3.3. Pripreme za predsjedanje Republike Hrvatske Vijećem EU	34

5.3.4. Savjetodavni odbor za jednake mogućnosti žena i muškaraca Europske komisije	37
5.3.5. Program Europske komisije za uzajamno učenje	38
5.3.6. Europski institut za ravnopravnost spolova	39
5.4. Ostali oblici suradnje s međunarodnim dionicima	43
6. UVOĐENJE PERSPEKTIVE RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA U JAVNE POLITIKE	44
6.1. Twinning projekt „Podrška ravnopravnosti spolova“	44
6.2. Jačanje institucionalnih mehanizama za ravnopravnost spolova	45
6.3. Planovi djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova.....	47
6.4. Predstavke i upiti građana	48
7. ADMINISTRATIVNO I FINACIJSKO POSLOVANJE	48
7.1. Administrativne obveze URS u svojstvu stručne službe Vlade Republike Hrvatske	48
7.2. Ljudski i financijski resursi tijekom 2018. godine	49
7.3. Edukacije zaposlenih	50
7.4. Financijsko poslovanje	50
7.5. Unutarnja revizija	52
ZAKLJUČAK	54
KRATICE	55

UVODNA NAPOMENA

Izvješće o radu Ureda za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske (dalje: URS) podnosi se Vladi Republike Hrvatske sukladno članku 18., stavku 2., točka 12. *Zakona o ravnopravnosti spolova* (Narodne novine, br. 82/08, 69/17) prema kojemu URS svake godine izvještava Vladu Republike Hrvatske o svojim aktivnostima za prethodnu godinu.

Izvješće o radu za 2018. godinu (dalje: *Izvješće*) donosi sažeti pregled aktivnosti koje je URS provodio tijekom protekle godine u području promicanja ravnopravnosti spolova na nacionalnoj i međunarodnoj razini temeljem zakonski propisanog djelokruga rada. Prema članku 18. *Zakona o ravnopravnosti spolova* (dalje: ZORS), URS obavlja stručne i druge poslove na način da: koordinira sve aktivnosti kojima je cilj uspostavljanje ravnopravnosti spolova; izrađuje cjeloviti sustav zaštite i promicanja ravnopravnosti spolova u Republici Hrvatskoj i prati njegovu učinkovitost; odobrava tijelima i pravnim osobama iz članka 11. *ZORS-a* planove djelovanja; predlaže Vladi Republike Hrvatske i državnim tijelima donošenje ili izmjene zakona i drugih propisa, kao i usvajanje drugih mjera; izrađuje *Nacionalnu politiku za promicanje ravnopravnosti spolova* i nadzire njezinu provedbu; provodi istraživanja, izrađuje analize i svake dvije godine Vladu Republike Hrvatske izvještava o provedbi *Nacionalne politike*; prati usklađenost i primjenu zakona i drugih propisa koji se odnose na ravnopravnost spolova u odnosu na međunarodne dokumente; priprema nacionalna izvješća o ispunjavanju međunarodnih obveza u području ravnopravnosti spolova; surađuje s nevladinim udrugama koje su aktivne u području ravnopravnosti spolova; promiče znanje i svijest o ravnopravnosti spolova; prima predstavke stranaka o povredama odredbi ZORS-a i drugih propisa i prosljeđuje ih pravobraniteljici za ravnopravnost spolova i drugim nadležnim državnim tijelima; koordinira rad županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova i godišnje izvještava Vladu Republike Hrvatske o svojim aktivnostima.

Vlada Republike Hrvatske je u studenom 2018. godine usvojila Izvješće o radu URS-a za 2017. godinu.

U 2018. godini prioriteti rada URS-a odnosili su se na promicanje znanja i svijesti o ravnopravnosti spolova s naglaskom na suzbijanju nasilja nad ženama i promicanju položaja žena u sportu, izradi nove *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova*, ispunjavanju brojnih međunarodnih obveza uključujući provedbu aktivnosti u okviru programa predsjedanja Republike Hrvatske Odborom ministara Vijeća Europe i pripremu aktivnosti za predsjedanje Republike Hrvatske Vijećem Europske unije. *Izvješće* donosi i sažeti pregled svih ostalih aktivnosti uz dodatne informacije o administrativnom i financijskom poslovanju.

1. PROMICANJE ZNANJA I SVIJESTI O RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA

1.1. Izdavačka djelatnost i informiranje javnosti

U 2018. godini URS je tiskao 5 novih naslova u nakladi od 5.500 primjeraka, a ukupno distribuirao 8.062 publikacija (uključivši ranija izdanja) različitim dionicima, uključujući: Hrvatski sabor, tijela državne uprave, županijska/lokalna povjerenstva za ravnopravnost spolova, organizacije civilnog društva, političke stranke, sindikate, knjižnice, obrazovne institucije, medije, sudionike različitih konferencija, radionica i seminara, predstavnike međunarodnih organizacija te u suradnji s Ministarstvom vanjskih i europskih poslova (dalje: MVEP) na Međunarodnom sajmu knjiga – Interliber.

U nastavku donosimo tablični prikaz tiskanih publikacija URS-a u 2018. godini:

	NASLOV	NAKLADA
1.	Strategija za ravnopravnost spolova Vijeća Europe od 2018. do 2023.	1.000
2.	Priručnik o rodno osviještenoj politici i promicanju ravnopravnosti spolova – za suce/sutkinje, sudske savjetnike/ce i odvjetnike/ce – drugo neizmijenjeno izdanje	500
3.	<i>Opća preporuka UN-a br. 35 o rodno utemeljenom nasilju nad ženama kojom se ažurira Opća preporuka br. 19 - drugo neizmijenjeno izdanje</i>	500
4.	<i>Opća preporuka UN-a br. 34 (2016) o pravima žena u ruralnim područjima - drugo neizmijenjeno izdanje</i>	500
5.	<i>Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja</i>	3.000
	Ukupno:	5.500

Sve navedene publikacije dostupne su za preuzimanje i u elektronskom obliku na internetskim stranicama URS-a, u okviru potkategorije *BIBLIOTEKA UREDA – „ONA“*.

Sukladno zakonskim obvezama, svi primjerci tiskanog i drugog objavljenog materijala dostavljeni su Središnjem državnom uredu za razvoj digitalnog društva, Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, Knjižnici Grada Zagreba te Knjižnici Hrvatskog sabora.

Internet stranica www.ravnopravnost.gov.hr objedinjena je unutar Središnjeg državnog portala koji obuhvaća informacije i sadržaje internetskih stranica Vlade Republike Hrvatske,

Vladinih ureda i ministarstava te informacije o javnim uslugama. Kao takva, stranica ima jedinstveni odnosno zajednički dizajn web domene gov.hr za sva tijela državne uprave.

U okviru kategorije *Strateški i zakonodavni okvir*, koja je sastavni dio web stranice, sistematizirana je baza svih najvažnijih nacionalnih zakonskih akata, programa i strategija kao i međunarodnih dokumenata. Kroz kategoriju *Vijesti* (122 objave) redovito se, u svrhu informiranja javnosti, objavljuje pregled svih aktivnosti iz djelokruga URS-a.

Internetska stranica sadrži i mnoge druge korisne informacije vezane uz područje ravnopravnosti spolova uključujući podatke o institucionalnim mehanizmima za ravnopravnost spolova te posebno donosi pregled rada županijskih/lokalnih povjerenstva za ravnopravnost spolova.

Sve pojedinosti o savjetovanju sa zainteresiranom javnošću, uz plan savjetovanja za 2018. godinu, otvorena savjetovanja, okončana savjetovanja, izvješće o provedenom savjetovanju, javno su dostupne na web stranici URS-a koja je postavljena kao samostalna kategorija *Pristup informacijama/Savjetovanje sa zainteresiranom javnošću u 2018 godini*.

Web stranica URS-a posjećena je 13.549 puta, odnosno 1.129 mjesečno.

Promicanju i podizanju svijesti javnosti o ravnopravnosti žena i muškaraca i djelokrugu rada URS-a pridonijela su i brojna gostovanja ravnateljice i suradnica u tiskanim medijima, na nacionalnim i lokalnim televizijskim i radijskim postajama, internetskim portalima i drugim načinima javnog istupanja.

1.2. Suzbijanje nasilja nad ženama i nasilja u obitelji

1.2.1. Ratifikacija Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji

S obzirom da je u travnju 2018. godine Hrvatski sabor ratificirao *Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji* (dalje: *Istanbulska konvencija*), potrebno je istaknuti da je mjera vezana uz razmatranje njene ratifikacije još 2011. godine bila uvrštena u *Nacionalnu politiku za ravnopravnost spolova za razdoblje od 2011. do 2015. godine*

Povodom obilježavanja *Međunarodnog dana žena* ravnateljica je sudjelovala na tematskoj sjednici Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskog sabora na temu *Rasprava o Konvenciji Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji* gdje se založila za njenu ratifikaciju. Ravnateljica je, također, u svojim brojnim gostovanjima i drugim javnim nastupima na regionalnim (npr. Al Jazeera Balkans),

nacionalnim (HRT – „Dobar dan, Hrvatska“, „Dnevnik“, „Otvoreno“) i lokalnim TV postajama (Mreži TV – „One nastupaju“, i „Na vrućem stolcu“), radio emisijama kao i intervjuima i izjavama danim tiskanim (intervjui tjedniku „Nacional“ i časopisu „Zaposlena“) i elektronskim medijima trajno zalagala za ratifikaciju i provedbu *Istanbulske konvencije* ukazujući na njen značaj za suzbijanje svih oblika nasilja nad ženama.

URS je *Istanbulsku konvenciju*, s ciljem upoznavanja javnosti s njenim sadržajem, od 2014. do 2018. godine tiskao u ukupnoj nakladi od 9.600 primjeraka od čega je većina (8.668 primjeraka) distribuirana različitim dionicima uključujući tijela državne uprave, saborske zastupnike/ce, organizacije civilnog društva, lokalna povjerenstva za ravnopravnost spolova, knjižnice, medije, sudionicima različitih odbora, sjednica, rasprava, konferencija i na druge načine. 2018. godine distribuirano je 265 primjeraka *Istanbulske konvencije*.

1.2.2. Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja

Nastavno na nove zakonodavne izmjene (Kazneni zakon, Zakon o kaznenom postupku, Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji, Zakon o ravnopravnosti spolova, Obiteljski zakon kao i Zakon o pravima žrtava seksualnog nasilja za vrijeme oružane agresije na Republiku Hrvatsku u Domovinskom ratu), Radna skupina za praćenje provedbe *Protokola o postupanju u slučaju seksualnog nasilja* (koju je ranije osnovao URS) izradila je novi prijedlog *Protokola* usklađenog sa navedenim propisima, međunarodnom pravnom regulativom (uključujući *Istanbulsku konvenciju*) i ažuriran s recentnim podacima o rasprostranjenosti seksualnog nasilja.

Radnu skupinu činili su predstavnice/i URS-a, Ministarstva zdravstva (dalje: MZ), Ministarstva pravosuđa (dalje: MPR), Ministarstva unutarnjih poslova (dalje: MUP), Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku (dalje: MDOMSP), Ureda pravobraniteljice za ravnopravnost spolova, Ministarstva hrvatskih branitelja (dalje: MHB) i udruge Ženska sobe – Centra za seksualna prava.

URS je proveo javno e-Savjetovanje o nacrtu novog prijedloga *Protokola o postupanju u slučaju seksualnog nasilja* od 25. travnja do 25. svibnja 2018. godine. Zaprimito je 12 komentara od kojih je 8 u cijelosti prihvaćeno, 1 komentar je djelomično prihvaćen, 1 komentar je odbijen te su 2 komentara primljena na znanje. Nakon okončane javne rasprave URS je dostavio nadležnim ministarstvima prijedlog dokumenta na mišljenje i nakon toga završni prijedlog novog Protokola uputio Vladi Republike Hrvatske koja ga je prihvatila u srpnju 2018. godine. URS je obavijestio sva nadležna ministarstva o obvezi upoznavanja tijela i ustanova iz njihova djelokruga rada o njegovu donošenju i obvezi poduzimanja potrebnih mjera radi

njegove dosljedne primjene. URS je tiskao *Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja* u nakladi od 3000 primjeraka i objavio ga na svojim mrežnim stranicama (<https://ravnopravnost.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/Biblioteka%20ONA//Protokol%20o%20postupanju%20u%20slu%C4%8Daju%20seksualnog%20nasilja%202018.pdf>). 2018. godine distribuirano je 1.026 primjeraka *Protokola* knjižnicama, tijelima državne uprave (od kojih treba posebno istaknuti MUP koji je *Protokol* dostavio policijskim upravama i postajama, te MDOMSP koji ga je proslijedio ustanovama socijalne skrbi), uredima državne uprave u županijama i organizacijama civilnoga društva. Za 2019. godinu planirano je tiskanje *Protokola* i na engleskom jeziku

Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja donesen je s ciljem uvođenja standardiziranog postupanja prema žrtvama seksualnog nasilja, koji osigurava jedinstvenu praksu svih nadležnih tijela i institucija u Republici Hrvatskoj te pružanje kvalitetne, učinkovite pomoći i potpore usmjerene prema žrtvi.

1.2.3. Obilježavanje Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama – 22. rujna i Međunarodnog dana nasilja nad ženama – 25. studenog

Povodom obilježavanja *Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama* ravnateljica je sudjelovala na sjednici Odbora za ravnopravnost spolova Hrvatskog sabora na temu *Nasilje nad ženama s invaliditetom – specifičnosti i mogućnosti suzbijanja* i na obilježavanju istog na okruglom stolu u organizaciji i prostorijama MDOMSP.

Ravnateljica je 21. rujna na poziv Povjerenstva za ravnopravnost spolova Primorsko - goranske županije sudjelovala u Rijeci na njihovoj tematskoj sjednici posvećenoj Nacionalnom danu protiv nasilja nad ženama kojom prigodom je predstavila hrvatsko izdanje *Strategije za ravnopravnost spolova Vijeća Europe za razdoblje od 2018 do 2023. godine*.

S ciljem obilježavanja *Međunarodnog dana borbe protiv nasilja* URS je u Zagrebu predstavio javnosti novi, ažurirani *Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja* i *Opću preporuku br. 35 o rodno utemeljenom nasilju nad ženama UN-ovog Odbora za uklanjanje diskriminacije žena* koju je tiskao u nakladi od 1000 primjeraka. Pred velikim brojem sudionika publikacije su predstavile ravnateljica URS-a, državna tajnica u MDOMSP, sutkinja Visokog prekršajnog suda i koordinatorica Ženske sobe - Centra za žrtve seksualnog nasilja.

Ravnateljica URS-a prethodno je u Vladi Republike Hrvatske prisustvovala potpisivanju *Sporazuma o suradnji u području sprečavanja i borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji* koji su potpisali potpredsjednica Vlade i ministrica vanjskih i europskih poslova,

ministar unutarnjih poslova, ministar pravosuđa, ministar uprave, ministar zdravstva, ministrica za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku i ministrica znanosti i obrazovanja. Temeljem *Sporazuma* uspostaviti će se *Nacionalni i županijski timovi za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji* u koje će biti uključeni predstavnici svih nadležnih tijela potpisnica.

U povodu *Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama*, Odbor za ravnopravnost spolova Hrvatskog sabora organizirao je tematsku sjednicu na temu *Aktivnosti i mogućnosti za jačanje kapaciteta Nacionalnog tima za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji i nasilja nad ženama* na kojoj je sudjelovala pomoćnica ravnateljice.

URS je, s ciljem nastavka kampanje senzibiliziranja javnosti za problem nasilja u obitelji i rodno uvjetovanog nasilja, organizirao ponovno emitiranje ranije snimljenog video i radio spota „*Prašina*“ kojim se željelo upozoriti javnost na problem (neprijavlivanja) nasilja nad ženama u društvu. Spotovi su emitirani po 12 puta na nacionalnoj televiziji (HTV-u i HR Mreži) u različitim terminima u razdoblju od 22. do 25. studenog, te na Radio Martinu 10 puta tijekom mjeseca studenog.

1.2.4. Suradnja s drugim dionicima u području suzbijanja rodno uvjetovanog nasilja

URS je pristupio partnerstvu na projektu “HELPLINE – How expertise leads to prevention, learning, identification, networking and ending GBV”, koji je udruzi Budi aktivna. Budi emancipiran. (B.a.B.e.) odobren za financiranje od strane Europske komisije u lipnju 2018. godine. Provedba projekta započela je u studenom 2018. godine, a glavni cilj projekta je zaštita i podrška žrtava rodno uvjetovanog nasilja kao i unaprjeđenje sustava podrške žrtvama. Projekt u trajanju od dvije godine financira Europska komisija (dalje: EK) u sklopu programa Prava, jednakost i građanstvo (Rights Equality and Citizenship Programme –REC).

Pomoćnica ravnateljice sudjelovala je u rujnu na okruglom stolu koji je održan u okviru projekta „*Unapređenju sustava podrške iz perspektive žrtava kaznenih djela – VICATIS*“ koji je provodio Hrvatski pravni centar u partnerstvu s MPR - Službom za podršku žrtvama i svjedocima i ULJPPNM te organizacijama iz Mađarske, Rumunjske i Slovenije. Projekt je financiran iz Programa za pravosuđe Europske unije i usmjeren na istraživanje i unapređenje ostvarivanja prava žrtava definiranih Direktivom 2012/29/EU. U studenom je sudjelovala na okruglom stolu "*Prostitution and trafficking in women: Croatian, French and German experiences*" o prostituciji i trgovanju ženama koji su organizirali Centar za žene žrtve rata -

ROSA iz Zagreba i Ženska udruga IZVOR iz Tenje u partnerstvu s Veleposlanstvom Francuske Republike u Republici Hrvatskoj.

U organizaciji Saveza osoba s invaliditetom Hrvatske (dalje: SOIH) 12. prosinca 2018. godine u Zagrebu je, u okviru obilježavanja *16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama* održan okrugli stol „*Progovorile smo o nasilju, ne čuju nas!*“ na kojem je jedno od uvodnih izlaganja održala ravnateljica URS-a. Ravnateljica je predstavila hrvatsko izdanje nove *Strategije za ravnopravnost spolova Vijeća Europe od 2018. do 2023. godine.*, čiji se jedan od šest strateških ciljeva koji obvezuju države članice tiče i sprječavanja i borbe protiv rodnih stereotipa i seksizma i sprječavanja i borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji. Pri tome je posebno istaknula značaj koji se u ovoj *Strategiji* pridaje ratifikaciji i implementaciji *Istanbulske konvencije*. Podsjetila je i na važnost novog *Protokola o postupanju u slučaju seksualnog nasilja* s obzirom da propisuje obveze nadležnih tijela i drugih čimbenika koji sudjeluju u otkrivanju i suzbijanju seksualnog nasilja i pružanju pomoći i zaštite osobama izloženim seksualnom nasilju, kao i njihovu međusobnu suradnju. Istaknula je da je *Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja* usklađen je s *Istanbulskom konvencijom*, koju od 28 zemalja članica EU-a samo 8 nije ratificiralo. Ravnateljica Ureda je u svome izlaganju ukazala i na problem rodnih stereotipa i seksizama s kojima se učestalo susreću i žene s invaliditetom. Napomenula je da je vrlo važna aktivna uloga jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave vezano za suzbijanje svih oblika nasilja te da URS potiče županijska povjerenstva za ravnopravnost spolova da u svoje planove i programe uključe mjere i politike za poboljšanje statusa osoba s invaliditetom u lokalnim zajednicama.

Na okruglom stolu sudjelovala je i savjetnica u Kabinetu MDOMS, predstavnica udruge Ženska soba, predstavnice institucija Visokog prekršajnog suda, MUP-a, pravobraniteljice za osobe s invaliditetom, pravobraniteljice za ravnopravnost spolova, predstavnice Grada Zagreba i Skupštine te predstavnici/e udruga osoba s invaliditetom.

Pomoćnica ravnateljice sudjelovala je u TV emisiji „Dobro jutro, Hrvatska“ povodom predstavljanja analize Vijeća za elektroničke medije o medijskom tretmanu rodnog nasilja u Hrvatskoj, vezano uz teme antidiskriminacijskih zakona, uznemiravanja na radnom mjestu i seksizma u javnim istupima.

U studenom su ravnateljica URS-a i saborska zastupnica Ljubica Lukačić sudjelovale u emisiji „Kontrasti“ AL Jazeera Balkans televizije na okvirnu temu o tome kako se hrvatsko društvo i država odnose prema nasilju prema ženama i u obitelji, koliko smo efikasni unutar naših zakonskih okvira, te koliko je učinkovita, odnosno neučinkovita prevencija nasilja.

Emisija u trajanju od 25 minuta nekoliko puta je reprizno prikazana i trajno objavljena na Youtube kanalu Aljazeera Balkans.

1.3. Promicanje položaja žena u sportu

1.3.1. Kampanja za promociju ženskih sportova u elektroničkim medijima

U ožujku je u prostorijama Hrvatskog olimpijskog odbora (dalje: HOO) ravnateljica URS-a potpisala Sporazum o suradnji na projektu „*Za veću vidljivost ženskih sportova u elektroničkim medijima*“ s predsjednikom Vijeća za elektroničke medije i ravnateljem Agencije za elektroničke medije (dalje: AEM) Damirom Hajdukom i glavnim tajnikom HOO, Josipom Čopom. Pokroviteljstvo nad ovim projektom preuzeo je Središnji državni ured za šport (dalje: SDUŠ).

U svom pozdravnom govoru, predsjednik HOO, Zlatko Mateša naglasio je potrebu za zakonskim reguliranjem pitanja veće zastupljenosti žena u upravljačkim tijelima i na upravljačkim pozicijama u sportu te istaknuo zajedničku inicijativu HOO i URS-a za dopunu nacrtu *Zakona o sportu*. Pri tome je istaknuo da: „Iznimno cijenimo inicijativu Agencije za elektroničke medije i Ureda za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske jer je na tragu onoga za što se zalaže Međunarodni olimpijski odbor, a to je veća zastupljenost žena u natjecateljskom i dužnosničkom segmentu sporta. Naša Komisija za ravnopravnost spolova u sportu predložila je da se takva odrednica ugradi i u novi *Zakon o sportu*. Provedbu ćemo koordinirati sa svim sportskim savezima u našem članstvu, a u njezinoj promociji će nam pomoći i Sportska televizija uvođenjem tjednih emisija koje će biti posvećene isključivo ženskim ekipama, trenericama, ženama u sportu i njihovim funkcijama u sportskim savezima.“

Damir Hajduk govorio je o malom udjelu televizijskog prijenosa ženskog kolektivnog sporta i rezultatima istraživanja provedenog na tu temu među nacionalnim TV kućama. Istaknuo kako se „potpisivanjem Sporazuma pokreće kampanja promocije ženskih sportova, posebno kolektivnih, u elektroničkim medijima i u društvu uopće. Na temelju kontinuiranih istraživanja koja provodi AEM, uočena je podzastupljenost ženskih sportova u programima nacionalnih televizija, a posebno u informativnim programima. U 370 analiziranih priloga samo 14 su bili o ženskom kolektivnom sportu. O potrebi ravnopravnijeg praćenja ženskog kolektivnog sporta najviše govori podatak da su od 17 posto registriranih sportašica u odnosu na 83 posto registriranih sportaša, 50 posto uspješnih plasmana u olimpijskim sportovima postigle hrvatske sportašice. Napomenuo je da u okviru rada AEM djeluje i skupina „Žene i

mediji“ te da AEM putem Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija posebno potiče medije da se bave temama ravnopravnosti“.

Štimac Radin istaknula je značaj ove kampanje s obzirom na još uvijek izraženu neravnopravnost muškaraca i žena u sportu. Pri tome je izjavila da je za URS vrlo važno uspostavljanje pune ravnopravnosti žena u sportu, pa tako i putem elektroničkih medija. Žene u sportu često se nalaze u nepovoljnijem položaju od muškaraca. Izložene su različitim kriterijima, teže dostupnoj infrastrukturi i neravnopravnoj zastupljenosti na upravljačkim pozicijama u sportskim savezima. Naglasila je također da se potpisivanjem ovog važnog *Sporazuma* URS pridružuje i daje punu potporu provedbi kampanje koja je pokrenuta u pravom trenutku budući da u svibnju ove godine Republika Hrvatska preuzima predsjedavanje Odborom ministara Vijeća Europe tijekom kojeg će biti organizirana i Konferencija VE o ženama u sportu.

Skupu se obratila i predsjednica Komisije za ravnopravnost spolova u sportu HOO-a, Morana Paliković Gruden koja je predstavila podatke o sudjelovanju žena na pozicijama donošenja odluka u sportskim savezima i napretku u tom pogledu. Kazala je također kako je vidljivost ženskog sporta izrazito mala u emisijama i prijenosima, nema ravnopravnog tretmana između sportaša i sportašica, žene igraju na lošijim terenima, a postoji i problem upravljanja u sportskim organizacijama. Drugi problem je obrazovanje nakon sportske karijere, budući da se žene nakon završetka sportske karijere ne vraćaju sportu, jer nemaju dovoljno obrazovanja da bi zauzele određene pozicije u upravljanju sportom. Interes sportaša je i da sportašice budu vidljivije kako bi rezultat sporta kao cjeline popravio standarde u hrvatskom društvu.

Ambasadorica projekta Danira Bilić izjavila je da joj je zadovoljstvo sudjelovati u ovom projektu jer je svjesna važnosti uloge elektroničkih medija u razvoju sporta, a posebice u razvoju ženskih sportova. Naglasila je da je „sport sastavni dio društva i u njemu se reflektiraju mnoge dobre i loše stvari tog društva, kao i društveni odnosi moći u njemu. Ukoliko smo izloženi čestom ponavljanju pojedinih obrazaca izvještavanja u medijima oni će rezultirati njihovom prihvaćanju“ te napomenula da u košarci ima četiri puta manje ženskih košarkaških klubova nego muških. „Zato je izuzetno važno da mediji koji imaju veliku moć i snagu predstavljaju različite vijesti iz područja i ženskog i muškog sporta podjednako, a sve s ciljem da se izbjegnu stereotipi koji mogu dovesti do predrasuda prema ženskom sportu. Veća vidljivost u medijima zasigurno bi predstavljala snažan zamašnjak razvoju ženskog sporta i uključivanju većeg broja djevojčica u sportske aktivnosti“ - zaključila je Bilić.

Tijekom provedbe kampanje, u sklopu koje su emitirana i dva spota za radio i televiziju, URS je podržao stvaranje uvjeta u kojima elektronički mediji trebaju biti aktivni partneri u postupku razvoja sustava koji promiče rodnu ravnopravnost u sportu. Prigodom potpisivanja *Sporazuma*, nazočnima su podijeljena ranije tiskana izdanja URS-a: *Preporuka CM/Rec (2015)2 Odbora ministara/ministrice Vijeća Europe državama članicama o rodno osviještenoj politici u sportu* i publikacija VE Priručnik o dobroj praksi: *Ravnopravnost spolova u sportu - dostupnost sportskih aktivnosti djevojčicama i ženama*“, autorice Clotilde Talleu.

U lipnju su ravnateljica i predstavnica AEM sudjelovale u emisiji karlovačke televizije TREND - „Ravnopravne među nama“ gdje su predstavile cilj i aktivnosti kampanje za poboljšavanje vidljivosti ženskog sporta u elektroničkim medijima.

1.3.2. IX. seminar koordinatorica/ica za ravnopravnost spolova u športu

U prosincu je, u Zagrebu, u suorganizaciji Komisije za ravnopravnost spolova u sportu HOO, URS-a i SDUŠ-a održan IX. seminar za koordinatorice za ravnopravnost spolova u sportu pod nazivom „Rodni stereotipi u sportu“.

U ime HOO skup je pozdravio glavni tajnik HOO-a Josip Čop, a potom i predstavnice ostalih suorganizatora - voditeljica Službe za međunarodnu suradnju i EU fondove SDUŠ-a Marija Crnković te ravnateljica URS-a VRH Helena Štimac Radin.

Seminaru je nazočilo šezdesetak sudionika (većinom sudionica). U iznimno sadržajnom programu seminara bilo je desetak prezentacija i izlaganja, a otvorila ga je čelnica HOO-ove Komisije za ravnopravnost spolova u sportu i dopredsjednica HOO-a Morana Paliković Gruden na temu o rodnim stereotipima i mitovima u sportu.

Ravnateljica URS-a održala je uvodno izlaganje „*Žene u športu kao prioritet Nacionalne politike za ravnopravnost spolova*“. Istaknula je kako će nova *Nacionalna politika za ravnopravnost spolova* ponovno uključivati mjere kojima je cilj unaprijediti položaj žena u sportu. Predložene mjere odnose se na izradu akcijskog plana vezanog uz uključivanje više žena u sport, odnosno u upravljačke strukture sportskih saveza i organizacija, sustavnog prikupljanja i kontinuiranog unaprjeđivanja statističkih modela za praćenje statističkih podataka o položaju žena u sportu, uključivanja žena u sport kroz radionice, programe, tv-emisije, osiguravanja jednake dostupnosti sportske infrastrukture sportašicama kao i stručnog usavršavanja, osposobljavanja i zapošljavanja.

Na seminaru su izlagale i Višnja Ljubičić, pravobraniteljica za ravnopravnost spolova, dopredsjednica HOO-a Sanda Čorak, ravnateljica Hrvatskog športskog muzeja Danira Bilić te članovi i članice HOO-ove Komisije za ravnopravnost spolova u sportu Gordana Borko, Ratko Cvetnić i veslačica Mirna Rajle Brođanac.

Usljedile su tri tematske radionice: o ravnopravnosti spolova u sportu, uključivanju i zadržavanju žena u sportu, kao i o ženama i upravljanju u sportu te završna rasprava.

Na seminaru je istovremeno predstavljeno tiskano izdanje hrvatskog prijevoda priručnika EK pod nazivom „Rodna ravnopravnost u sportu – Prijedlog za strateške akcije 2014.-2020“ koji je HOO izdao u nakladi od 500 primjerka. Uz glavnu urednicu Moranu Paliković Gruden ravnateljica URS-a bila je članica uredništva i napisala *Predgovor* u kojemu je, između ostalog, istaknula da „Unatoč vrhunskim uspjesima naših sportašica žene se u području sporta još uvijek nalaze u nepovoljnijem položaju u odnosu na muškarce, kao što je to slučaj i u svim drugim slučajevima političkog i javnog odlučivanja te da „smo još uvijek suočeni s brojnim preprekama i različitim stereotipima koje sprečavaju brže postizanje rodne ravnoteže u području sporta“ U *Priručniku* se, polazeći od nedostatnog zakonodavnog i strateškog okvira, pozivaju sve zemlje članice Europske unije (dalje: EU) da razviju nacionalni akcijski plan o rodnoj ravnopravnosti u sportu i uključe ovo pitanje u nacionalne sportske strategije.

1.3.3. Konferencija „Rješavanje pitanja nejednakosti u sportu – položaj žena na rukovodećim pozicijama i sprječavanje nasilja nad ženama u sportu“

Središnji događaj u sklopu predsjedanja Republike Hrvatske Odborom ministara Vijeća Europe bila je Međunarodna konferencija pod nazivom „Rješavanje pitanja nejednakosti u sportu – položaj žena na rukovodećim pozicijama i sprječavanje nasilja nad ženama u sportu“, koja se održala u Zagrebu, 25. listopada, u organizaciji Proširenog djelomičnog sporazuma o sportu VE (dalje: EPAS), u suradnji sa SDUŠ i URS-om. Za više informacija o ovoj *Konferenciji* upućujemo na točku 5.2.1. Predsjedanje Republike Hrvatske Odborom ministara Vijeća Europe ovog Izvješća.

1.4. Međunarodni dan seoskih žena

Povodom obilježavanja *Međunarodnog dana seoskih žena* URS je, zbog velikog interesa županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova i drugih tijela, tiskao drugo izdanje *Opće*

preporuke UN-a br. 34 (2016) o pravima žena u ruralnim područjima. Ukupno 527 primjeraka ove *Preporuke* distribuirano je tijelima državne uprave, županijskim povjerenstvima za ravnopravnost spolova, organizacijama civilnog društva i knjižnicama. Ministarstvu poljoprivrede – Upravi za ruralni razvoj dostavljeno je 310 primjeraka, Udruzi Domine Split 100 primjeraka, koordinatorima u ministarstvima 19 primjeraka, te županijskim povjerenstvima za ravnopravnost spolova 71 primjerak. Svim županijskim povjerenstvima dostavljen je po 1 primjerak te dodatno, na izraženi interes, 5 primjeraka Povjerenstvu za ravnopravnost spolova Ličko-senjske županije, 20 primjeraka Povjerenstvu za ravnopravnost spolova Virovitičko-podravske županije i 25 primjeraka Povjerenstvu za ravnopravnost spolova Brodsko-posavske županije.

Opća preporuka ističe kako su uloge ruralnih žena ključne u održavanju i unapređivanju ruralnih sredstava za život i jačanju ruralnih zajednica. No, one su i dalje sustavno i trajno suočene s preprekama koje im onemogućavaju da u potpunosti uživaju svoja ljudska prava. One snose veći dio tereta neplaćenog rada zbog stereotipnih rodnih uloga, nejednakosti u kućanstvu te nedostatka infrastrukture i usluga, uključujući i one koje se odnose na proizvodnju hrane i rad u području skrbi. Stoga *Opća preporuka* navodi da države članke moraju osigurati nediskriminacijski zakonski okvir i osnaživati žene u ruralnim područjima u svakom pogledu te u tom smislu donosi cijeli niz preporuka.

U organizaciji Povjerenstva za ravnopravnost spolova Virovitičko-podravske županije, u Gradskoj knjižnici i čitaonici u Virovitici, obilježen je „Svjetski dana seoskih žena“, uz gostovanje i predavanje ravnateljice URS-a Vlade. Nakon pozdravne riječi Dese Kolesarić, predsjednice Povjerenstva za spolova Virovitičko-podravske županije, Helena Štimac Radin je predstavila publikaciju „O pravima žena u ruralnim područjima“. Navela je da trenutno žene u ruralnim područjima predstavljaju četvrtinu svjetskog stanovništva. Njihove su uloge ključne u održavanju i unapređivanju ruralnih sredstava za život i jačanju ruralnih zajednica. Proteklih godina prikupljeni su značajni primjeri iz sudske prakse o pravima žena u ruralnim područjima i o izazovima s kojima su suočene. Na nekoliko konferencija UN-a prepoznata je uloga žena iz ruralnih područja u poljoprivredi, ruralnom razvoju, prehrambenim namirnicama i prehrani te smanjenju siromaštva. Stoga je potrebno nastaviti posvećivati specifičnu pozornost ženama u ruralnim područjima, kao što je prepoznato u Ciljevima održivog razvoja, moglo se čuti na predavljanju publikacije ravnateljice URS-a.

Obilježavanju Svjetskog dana seoskih žena, uz zamjenika župana Igora Pavkovića, između ostalih, nazočila i je zamjenica gradonačelnika Virovitice Vlasta Honjek Golinac.

Napominjemo također da se prioritarna tema 62. sjednice UN Komisije o statusu žena 2018. godine odnosila na pitanje izazova i mogućnosti u ostvarivanju rodne ravnopravnosti u osnaživanju seoskih žena i djevojčica. Za više informacija o navedenoj plenarnoj sjednici, na kojoj je ravnateljica održala izlaganje o *Položaju ruralnih žena u Republici Hrvatskoj*, upućujemo na točku 5.1.1. 62. sjednica Komisije za status žena UN-a ovog Izvješća.

2. SURADNJA S ORGANIZACIJAMA CIVILNOG DRUŠTVA I DRUGIM INSTITUCIJAMA

2.1. Suradnja s nevladinim udrugama

Kao što je razvidno i iz drugih dijelova ovog *Izvješća*, URS je u izvještajnom razdoblju nastavio sa različitim oblicima suradnje s organizacijama civilnog društva aktivnim u području ravnopravnosti spolova i ljudskih prava: udrugom Ženska soba - Centra za seksualna prava, udrugom B.a.b.e., SOIH-om, HOO, Hrvatskim pravnim centrom i dr.

URS je dostavio odgovor udruzi Zagreb Pride na upit u vezi mjera za borbu protiv diskriminacije na osnovu seksualne orijentacije ili rodnog identiteta. Zagreb Pride provodio je međunarodno istraživanje o implementaciji *Preporuke Vijeća ministara CM/Rec(2010)5 o mjerama za borbu protiv diskriminacije na osnovu seksualne orijentacije ili rodnog identiteta* te je tim povodom zatražio informacije od URS-a o provedbi ove *Preporuke* u svrhu izrade nezavisnog izvješća koje je podnijelo zajedno s partnerskim organizacijama iz država članica Upravnom odboru za ljudska prava Vijeća Europe.

Ravnateljica URS-a primila je predstavnike/ce Udruge Dugine obitelji koji su je informirali o svojim aktivnostima.

URS su u svibnju posjetili predstavnici/e udruge Status M i organizacija iz Portugala, Španjolske, Njemačke i Belgije koji su sudjelovali kao partneri u projektu „EQUI-X Promoting innovative-strategies addressing the construction of gender identities and engaging men and boys in non-violent models of masculinity“. Glavni ciljevi projekta bili su: osmišljavanje i implementacija novih pristupa u prevenciji rodno-uvjetovanog nasilja među djevojčicama/ženama i dječacima/muškarcima, promoviranje inovativne strategije za osnaživanje djevojčica/žena i dječaka/muškaraca i konstruiranje i promoviranje nenasilnih modela maskuliniteta te jačanje odnosa između akademskih organizacija i organizacija civilnog društva orijentiranih na rodno uvjetovano nasilje i preventivne programe. Ravnateljica je upoznala su posjetitelje/ice sa djelokrugom rada URS-a kao i s institucionalnim okvirom za

provedbu ravnopravnosti spolova u Republici Hrvatskoj. Istaknuta je važnost uključivanja muškaraca u rad na ravnopravnosti spolova kao i u rad na sprečavanju rodno uvjetovanog nasilja.

Predstavnica URS-a sudjelovala je na obilježavanju 45. obljetnice SOIH-a, 10. obljetnice od usvajanja *Konvencije o pravima osoba s invaliditetom* i 20. obljetnice djelovanja European Disability Forum – EDF, kao i na obilježavanju Međunarodnog dana žena, u okviru kampanje „*I dalje aktivne i uključene*“, u organizaciji SOIH-a, Ureda pravobraniteljice za osobe s invaliditetom i Mreže žena s invaliditetom. Predstavnica URS-a je također sudjelovala i na obilježavanju 10 godina institucije pravobraniteljice za osobe s invaliditetom u lipnju 2018. godine.

Na portalu *One nastupaju* udruge Žene 50+ objavljen je intervju s ravnateljicom URS-a, povodom održavanja kampanje „Budimo ravnopravni“ u okviru koje su objavljeni intervjui na temu ravnopravnosti spolova sa ženama i muškarcima iz politike, poduzetništva, znanosti i obrazovanja, medija te drugih područja javnog života.

2.2. Konferencija “Ravnopravnost je bolja za sve”

Povodom *Međunarodnog dana žena* ravnateljica URS-a sudjelovala je kao panelistica na konferenciji u organizaciji tvrtke IKEA, i u suradnji s Jutarnjim listom, na temu “Ravnopravnost je bolja za sve”.

Ispred organizatora konferencije prisutne su pozdravile direktorica robne kuće IKEA Zagreb i članica uprave Hanza Media. Naglasile su da je ravnopravnost spolova temeljna vrijednost društva. Regionalna direktorica za vodstvo i upravljanje raznolikošću u IKEA Grupi, na početku je kazala kako je jedini način da se ravnopravnost uistinu integrira u kompaniju u svakodnevnim koracima pa tako IKEA Grupa ima preko 149 tisuća zaposlenih osoba, od čega 54 posto čine žene. 49 posto žena radi na vodećim i menadžerskim pozicijama. Promocija različitosti ključna je za uspješan rad i djelovanje svake tvrtke, a IKEA to pokazuje kroz organizacijsku kulturu koja promiče jednake mogućnosti. U IKEA Hrvatska je 63 posto žena na vodećim pozicijama i u menadžerskim timovima, dok 52 posto svih zaposlenih čine žene. IKEA Hrvatska potpisnica je Povelje o raznolikosti, uz druge hrvatske tvrtke koje promiču raznolikost, nediskriminaciju, uključivost i jednake mogućnosti na radnom mjestu.

Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova uvodno je iznijela podatke o stanju na tržištu rada te broju i vrsti pritužbi na diskriminaciju vezanu uz rad, zapošljavanje i socijalnu sigurnost koje čine gotovo dvije trećine svih pritužbi pravobraniteljici.

U drugom dijelu u panel diskusiji na temu kako tvrtke mogu doprinijeti postizanju rodne ravnopravnosti u društvu predstavljeni su rezultati istraživanja koje je tijekom veljače za IKEU provela agencija Ipsos. Prema rezultatima istraživanja, 57% Zagrepčanki smatra da muškarci i žene nemaju jednake mogućnosti za zapošljavanje, 65% njih misli da žene i muškarci u Hrvatskoj nemaju jednaku plaću za isti posao, a čak 66% žena u Zagrebu smatra da žene i muškarci nemaju jednake mogućnosti za napredak u karijeri. Tek jedna četvrtina građanki i građana Zagreba smatra da žene i muškarci u Hrvatskoj imaju jednaka prava na radnom mjestu, a općenito su muškarci imali pozitivniju percepciju o rodnoj ravnopravnosti na radnom mjestu, u odnosu na stavove žena.

Ravnateljica URS-a komentirala je rezultate istraživanja napomenuvši kako ju rezultati ne iznenađuju budući da se poklapaju i s ranijim istraživanjima koje je provodio URS, a koja su pokazala da su muškarci manje svjesni rodne diskriminacije na radnom mjestu od žena. Naglasila je da je zakonski okvir u Hrvatskoj dobar i zabranjuje sve oblike diskriminacije, međutim problem je da se ne koriste dovoljno mehanizmi pravne zaštite. U diskusiji o sudjelovanju žena na upravljačkim pozicijama, istaknula je da je na razini EU pokrenuta inicijativa za donošenje *Direktive o poboljšanju ravnopravnosti spolova među neizvršnim direktorima tvrtki* kojom se traži povećanje broj žena u upravnim odborima tvrtki koja je još uvijek u proceduri. Navela je primjer Norveške koja je uvela zakonsku obvezu 2008. godine, odnosno kvotu od najmanje 40% žena za neizvršne direktore kao primjer dobre prakse. Ravnateljica je podsjetila prisutne da se u Hrvatskoj puno napravilo na poboljšanju zakonodavstva, uključujući i donošenje novog *Zakona o ravnopravnosti spolova* 2008. godine, te drugih antidiskriminacijskih zakona. Osim toga, istaknula je da je još 2007. godine po prvi put *Nacionalna klasifikacija zanimanja* uključila popis zanimanja i u muškom i ženskom rodu. U programu Vlade RH 2016.-2020., podsjetila je, po prvi put se navodi ravnopravnost spolova kao zaseban cilj koji uključuje ravnopravnost spolova na tržištu rada, u političkom i javnom životu, kao i zaštitu žrtava nasilja u obitelji. Tu su i mjere definirane u *Smjernicama za razvoj i provedbu aktivne politike zapošljavanja* koje uključuju žene, i druge posebno ranjive skupine. Provođi se i program „Zaželi!“ iz sredstava Europskog socijalnog fonda kroz koji se zapošljavanju žene u posebno nepovoljnom položaju na tržištu rada koje žive u ruralnim područjima. Hrvatska je jedna od rijetkih zemalja koja ima i *Strategiju razvoja poduzetništva žena*.

U diskusiji se razgovaralo o tome kako zakone koji su temelj pretočiti u praksu. U nastavku, naglasila je da je URS prošle godine provodio kampanju pod nazivom „Neravnopravnost ne smije ostati poslovna tajna“, kojom se ukazivalo na problem

diskriminacije na tržištu rada, u okviru twinning projekta „Podrška ravnopravnosti spolova“. Štimac Radin je govorila i o problemu stereotipa vezanih uz tržište rada i odabir zanimanja, te kako je još uvijek premali broj žena koje upisuju STEM zanimanja.

U panelu su, uz ravnateljicu URS-a, sudjelovale predsjednica Sindikata trgovine Hrvatske i potpredsjednica Ženske sekcije SSSH, kopilotkinja na avionu Canadair u Hrvatskom ratnom zrakoplovstvu (jedna od samo dvije žene u svijetu), članica uprave IT tvrtke - dobitnice certifikata Mamforce, te direktorica robne kuće IKEA Zagreb.

Sudionice su u svojim izlaganjima naglasile da su i nadalje ključna područja vezana uz tržište rada pitanje radnih uvjeta i mogućnosti napredovanja na poslu te jednake plaće za jednaki rad muškaraca i žena.

2.3. Izbor za Ženu godine časopisa „ZAPOSLENA“

URS je dugogodišnji pokrovitelj manifestacije izbora za „Ženu godine“ koja se održava u organizaciji časopisa „ZAPOSLENA“, a čiji je cilj promocija uspješnih žena iz različitih područja društvenog života – poduzetništva, kulture, znanosti, umjetnosti, i dr. Ove godine ravnateljica je sudjelovala kao izaslanica predsjednika Vlade Republike Hrvatske i tom prigodom održala pozdravni govor, 12. srpnja u Zagrebu. Čestitala je svim kandidatkinjama kao i pobjednici ovogodišnjeg izbora, naglasivši važnost ove manifestacije koja već više od dva desetljeća uspješno afirmira niz izuzetnih žena iz različitih područja javnog života, a što istovremeno govori i o tome da još uvijek presporo napredujemo kad se radi o postizanju stvarne ravnopravnosti spolova. Naglasila je da predugo upozoravamo koliko veliki doprinos daju žene u profesionalnom i privatnom životu cjelini društva, a koliko malo dobivaju zauzvrat što rezultira još uvijek nepovoljnijim položajem žena u odnosu na muškarce.

U svom pozdravnom obraćanju dodala je kako je aktualna Vlada Republike Hrvatske prva u svom programu kao zaseban cilj izdvojila i navela promicanje ravnopravnosti spolova, prije svega promicanje osnaživanja žena, poboljšanje položaja žena na tržištu rada te u političkom i javnom životu, kao i suzbijanje nasilja nad ženama, a vezano uz potonje napravila značajan iskorak ratifikacijom *Istanbulske konvencije*.

3. NACIONALNA POLITIKA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA

URS je temeljem članka 18. stavak 2. točka 4. ZORS-a nadležan za izradu *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova*. Kao što smo to već naveli u *Izvjješću o radu URS-a za 2015., 2016. i 2017. godinu*, osnovana je Radna skupina za izradu nacarta prijedloga nove *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova* čiji se sastav, iz administrativnih razloga, u međuvremenu mijenjao pa je konačan proces verifikacije Radne skupine za izradu nacarta prijedloga *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova* završen u prvoj polovini 2018.

U članstvo Radne skupine imenovani/e su predstavnici Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva zdravstva, Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstva uprave, Ministarstva znanosti i obrazovanja, Ministarstva financija, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva rada i mirovinskog sustava, Ministarstva pravosuđa, Ministarstva vanjskih i europskih poslova, Ministarstva kulture, Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Državnog zavoda za statistiku, Središnjeg državnog ureda za šport, Povjerenstva za ravnopravnost spolova Virovitičko-podravske županije, Komisije za ravnopravnost spolova u sportu Hrvatskog Olimpijskog Odbora, te udruga Ženska soba - Centra za seksualna prava, Organizacije mladih Status M, Centra za ženske studije, kao i nezavisnih stručnjakinja sa Sveučilišta u Splitu i Instituta za društvena istraživanja u Zagrebu.

U srpnju 2018. godine održan je sastanak Radne skupine na kojem su članovima/cama podijeljeni, uz radni nacrt prijedloga mjera i ključni dokumenti kao podloga za diskusiju i izradu nove Nacionalne politike te je ukazano i na zaključke s prethodno održanih sastanka Radne skupine kada je usuglašeno da se smanji ukupni broj mjera u odnosu na prethodnu Nacionalnu politiku, kao i to da se neće uvrštavati pojedine mjere koje su već uključene u druge relevantne strategije. Također je potvrđeno ranije usuglašeno stajalište da će novi prijedlog Nacionalne politike imati sedam tematskih područja: 1. Promicanje ravnopravnosti spolova i ljudskih prava žena, 2. Jednake mogućnosti na tržištu rada, 3. Rodno osjetljivo obrazovanje i suzbijanje stereotipa, 4. Ravnopravnost u procesu odlučivanja u političkom i javnom životu, 5. Uklanjanje nasilja nad ženama, 6. Međunarodna politika i suradnja i 7. Institucionalni mehanizmi i načini provedbe.

Prihvaćen je prijedlog da se u poglavlje 7. Institucionalni mehanizmi i načini provedbe doda nova mjera da su sva tijela državne uprave dužna na svojim mrežnim stranicama objavljivati sve najvažnije akte koja reguliraju područje ravnopravnosti spolova.

Od članova/ica Radne skupine zatraženo je da dostave očitovanja uz prijedloge novih mjera i sažetu ocjenu stanja vezano uz ravnopravnost spolova iz područja svog djelokruga rada. URS je objedinio sve pristigle materijale u novi radni dokument prijedloga *Nacionalne politike*. S obzirom da svi članovi/ice nisu dostavili ocjenu stanja, URS ih je još naknadno zatražio te je proces izrade prolongiran za 2019. godinu u kojoj su planirani daljnji sastanci Radne skupine, javno savjetovanje i usvajanje *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova za razdoblje 2019. do 2022. godine*. Očekuje se usvajanje navedenog strateškog dokumenta do polovice 2020. godine te realno usklađivanje razdoblja na koje će se odnositi.

4. SURADNJA S TIJELIMA DRŽAVNE UPRAVE I DRUGIM DRŽAVNIM TIJELIMA

URS je tijekom izvještajnog razdoblja nastavio intenzivnu suradnju s velikim brojem tijela državne uprave putem sudjelovanja u radnim skupinama, odborima i povjerenstvima, kao i izradom različitih izvješća, priloga, očitovanja, mišljenja i drugih akata. Za druge oblike suradnje s navedenim ministarstvima upućujemo na poglavlje o međunarodnoj suradnji posebice vezano uz predsjedavanje Republike Hrvatske Odborom ministara Vijeća Europe i pripremama za predsjedanje Vijećem EU.

Predstavnicima/e URS-a sudjelovali su i na većem broju različitih konferencija, okruglih stolova i drugih skupova u organizaciji pojedinih tijela državne uprave, pravobraniteljice za ravnopravnost spolova, kao i na tematskim sjednicama Odbora za ravnopravnost spolova i Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskog sabora.

URS je u 2018. godini dostavio 29 različitih izvješća, očitovanja, priloga, mišljenja i drugih akata za potrebe pojedinih tijela državne uprave i drugih državnih tijela. Temeljem uspostavljene suradnje, URS je najveći broj akata uputio prema MVEP-u, MDOMSP-u, Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i MRMS-u.

U nastavku donosimo popis radnih skupina, povjerenstava, odbora i drugih stručnih tijela (ukupno 31) u kojima su sudjelovali predstavnici/e URS-a u svojstvu stalnih članova pri pojedinim tijelima državne uprave:

1. Radna skupina za praćenje provedbe *Protokola o postupanju u slučaju seksualnog nasilja*; - URS
2. Radna skupina za izradu Nacionalne politike za ravnopravnost spolova za razdoblje od 2019.-2022.; - URS
3. Međuresorna radna skupina za pripremu *Predsjedanja Republike Hrvatske Odborom ministara Vijeća Europe*; - MVEP
4. Međuresorno povjerenstvo za koordinaciju politike financiranja projekata i programa udruga iz Državnog proračuna; - UZU
5. *Međuresorna radna skupina za europske poslove*; - MVEP
6. Nacionalno vijeće za održivi razvoj; - Vlada RH
7. *Savjet za mlade* Vlade Republike Hrvatske; - Vlada RH
8. Radna skupina za izradu *Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije, za razdoblje od 2017. do 2022.*; - ULJPPNM
9. Radna skupina za izradu izvješća i pripremu submisija za Međunarodnu organizaciju rada; - MRMS
10. Radna skupina za izradu IX., X., XI. i XII. periodičnog *Izvješća Republike Hrvatske o primjeni Međunarodne konvencije o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije*; - ULJPPNM
11. Radna skupina za izradu *Nacionalnog akcijskog plana provedbe rezolucije Vijeća sigurnosti UN 1325 (2000.) o ženama, miru i sigurnosti i srodnih rezolucija*; - MVEP
12. Radna skupina za izradu *Nacionalnog programa za mlade za razdoblje od 2018. do 2021.*; - MDOMSP
13. Radna skupina za izmjene i dopune *Protokola o integraciji/reintegraciji žrtava trgovanja ljudima*; - ULJPPNM
14. Radna skupina za izradu *Nacionalnog programa za zaštitu i promicanje ljudskih prava za razdoblje od 2019. do 2024. godine*; - ULJPPNM
15. Radna skupina za izradu *Nacionalne strategije za uključivanje Roma 2018. -2020.*; - ULJPPNM
16. Pododbor za praćenje *Sporazuma o partnerstvu*; - MRRFEU
17. Koordinacija *TAIEX instrumenta i Twinning-out instrumenata EU pomoći*; - MVEP
18. Koordinacija sudjelovanja RH u Programima Unije u financijskom razdoblje 2014.-2020.; - MRRFEU
19. Koordinacija za *savjetovanje sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata i administratora u sustavu „e-Savjetovanja“*; - UZU

20. Koordinacije službenika/ica za informiranje u sustavu Vlade Republike Hrvatske: - Vlada RH
21. Odbor za praćenje za Operativni program „Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.“; - MRRFEU
22. Nadzorni odbor za Operativni program „Regionalna konkurentnost 2007.-2013.“; - MRRFEU
23. Odbor za praćenje Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.“; - MRMS
24. Nadzorni odbor Operativnog programa „Razvoj ljudskih potencijala 2007.-2013.“; - MRMS
25. Prošireni sastav Evaluacijske upravljačke skupine za Operativni program „Razvoj ljudskih potencijala 2007.-2013.“ u okviru Europskog socijalnog fonda; - MRMS
26. Evaluacijska upravljačka skupina za Operativni program „Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.“ u okviru Europskog socijalnog fonda; - MRMS
27. Sektorski nadzorni pododbor za praćenje provedbe decentraliziranih projekata iz I. komponente Programa IPA u području pravde, slobode i sigurnosti; - MRRFEU
28. Operativna struktura I. komponente pretprijetnog programa PHARE, IPA i Prijelaznog instrumenta; - MRRFEU
29. Odbor za praćenje provedbe Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2014.-2020.; - MP
30. Odbor za praćenje provedbe Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.-2020.; - MP
31. Mreža koordinatora/ica za borbu protiv diskriminacije u provedbi ESI fondova; - MRRFEU

Edukacija službenika koji rade na upravljanju i nadzoru u Europskim strukturnim i investicijskim fondovima

Edukacija službenika/ca koji rade u različitim segmentima upravljanja i nadzora Europskih strukturnih i investicijskih fondova (dalje: ESI) rezultat je provedbe obveze Republike Hrvatske u ispunjavanju općih *ex-ante* uvjeta za korištenje EU fondova 2014.-2020.

Ex-ante uvjeti uključuju edukaciju o antidiskriminaciji, ravnopravnosti spolova te pravima osoba s invaliditetom. Jednodnevni seminari „Antidiskriminacija, ravnopravnost spolova i primjena Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom u ESI fondovima“ počeli

su se održavati u prosincu 2015. godine u Državnoj školi za javnu upravu (dalje: DŠJU) i nastavili i tijekom 2018. godine.

U dijelu koji se odnosi na ravnopravnost spolova, tijekom dva školska sata, polaznici/e su se upoznavali s nacionalnim i europskim zakonodavnim okvirom, politikom ravnopravnosti spolova, integracijom rodne perspektive u različite segmente upravljanja ESI fondovima uz praktične, sektorski prilagođene primjere.

Tijekom izvještajnog razdoblja u DŠJU, pomoćnica ravnateljice i savjetnica u svojstvu trenerica, održale su ukupno 10 edukacija na temu *ravnopravnosti spolova*. Edukaciju je pohađalo 227 službenika/ica, sveukupno 1.500 osoba od 2015. godine do kraja 2018.

DŠJU je krajem godine iskazala i interes za ponovnim uvođenjem cjelodnevnog seminara o ravnopravnosti spolova. Zahvaljujući dobroj suradnji, URS je razvio program te u 2019. godini počeo provoditi edukaciju o ravnopravnosti spolova za državne službenike.

5. MEĐUNARODNA SURADNJA

Veliki dio djelokruga rada URS-a vezan je uz različite i brojne oblike međunarodne suradnje uključivši izradu pojedinih izvješća i priloga, kao i ispunjavanje drugih obveza, najčešće prema Ujedinjenim narodima (UN), Vijeću Europe (VE) i Europskoj komisiji (EK).

Predstavnice URS-a sudjeluju u pet stalnih radnih tijela pri međunarodnim organizacijama: 1. *Komisiji za ravnopravnost spolova Vijeća Europe - Gender Equality Commission* (dalje: GEC); 2. Skupini visoke razine za uvođenje načela ravnopravnosti spolova - *High Level Group on Gender Mainstreaming* (dalje: HLG) Europske komisije; 3. Savjetodavnom odboru za jednake mogućnosti za žene i muškarce – *Advisory Committee on equal opportunities for women and men* (dalje: AC) Europske komisije; 4. *Upravnom odboru Europskog instituta za ravnopravnost spolova* (dalje: EIGE) ; i 5. Stručnom forumu EIGE-a.

Predstavnica URS-a sudjelovala je i u Radnoj skupini za izradu *Preporuke Odbora ministara Vijeća Europe za sprječavanje i borbu protiv seksizma*, osnovane pri GEC-u.

5.1. Ujedinjeni narodi

5.1.1. 62. sjednica Komisije za status žena UN-a

Hrvatsko izaslanstvo, koje je predvodila ravnateljica URS-a, a u kojemu je uz savjetnicu URS-a sudjelovala i predstavnica Ministarstva poljoprivrede (dalje: MP), sudjelovalo je od 12. do 16. ožujka u New Yorku, na 62. sjednici *UN-ove Komisije o statusu žena*. Prioritetna tema sjednice odnosila se na izazove i mogućnosti u ostvarivanju rodne ravnopravnosti u osnaživanju ruralnih žena i djevojčica.

Ravnateljica je na plenarnom zasjedanju održala govor na temu *Položaj ruralnih žena u Republici Hrvatskoj*. Osvrnula se na probleme s kojima se susreću seoske žene u Republici Hrvatskoj, a koji su sastavni dio problema ruralne sredine, kao što su depopulacija, starenje stanovništva i odustajanje mladih generacija od rada u poljoprivrednoj djelatnosti. Istaknula je da je udio stalno zaposlenih žena u ovom sektoru oko 40% dok im je istodobno plaća manja za oko 14% od plaće muškaraca. Udio žena vlasnica poljoprivrednih gospodarstava je oko 30%.

Navela je i strateške dokumente koji sadrže mjere potpore ženskom poduzetništvu, kao i mjere za suzbijanje siromaštva na ruralnim područjima. Izvijestila je Komisiju i o tome da je URS preveo i tiskao *Opću preporuku br. 34 o pravima ruralnih žena*, koju je donio Odbor UN-a za uklanjanje diskriminacije žena. Izlaganje je zaključila preporukama i mjerama koje bi mogle doprinijeti smanjenju napuštanja seoskih sredina kao što su, između ostaloga, korištenje financijskih potpora za žene poduzetnice, stambeni krediti i porezne olakšice za mlade obitelji na ruralnim područjima.

Na popratnom događanju (side event) u organizaciji Stalne misije Republike Hrvatske pri UN-u, Stalne misije Švicarske Konfederacije, Kraljevine Belgije i Posebne izvjestiteljice UN-a za nasilje nad ženama, njegovim uzrocima i posljedicama, na temu nasilja nad ženama u politici, ravnateljica URS-a održala je uvodno izlaganje i ukazala na primjere seksističkih postupaka s kojima su se susretale i s kojima se susreću hrvatske političarke, podsjetila je na primjere femicida političarki u svijetu te istaknula značaj borbe protiv rodni stereotipa.

Hrvatsko izaslanstvo prisustvovalo je i ministarskom doručku u organizaciji bugarskog predsjedavanja Vijećem EU kojom prilikom je, uz zamjenicu ministra rada Republike Bugarske, izlagao i Europski povjerenik za međunarodnu suradnju i razvoj o osnovnim strateškim ciljevima i prioritetima EU za promicanje statusa žena.

Od ostalih popratnih događanja na kojima su sudjelovale članice hrvatskog izaslanstva ističemo događanje na temu *Spotlight – inicijativa za borbu protiv nasilja nad svim ženama i*

djevojčicama u organizaciji lista The Guardian, Stalne misije Kraljevine Norveške i UN Women, na temu #MeToo pokreta i njegovog utjecaja na svijet medija i medijske kuće.

5.1.2. Pripreme za izradu Šestog periodičnog izvješća Republike Hrvatske prema članku 18. UN Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena

Prema članku 18. UN-ove Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena - CEDAW, sve države stranke Konvencije obvezuju se podnositi izvješće Glavnom tajniku UN-a o napretku ostvarenom u primjeni Konvencije.

Nakon predstavljanja Četvrtog i petog periodičnog izvješća za Hrvatsku u srpnju 2015. godine, Odbor za uklanjanje diskriminacije žena UN-a (dalje: Odbor) donio je na svojem 61. zasjedanju Zaključne primjedbe o Izvješću u kojima je istaknuo pozitivne aspekte i postignuti napredak, kao i glavna područja zabrinutosti te preporuke kojima poziva Republiku Hrvatsku i nadležne institucije na poduzimanje daljnjih mjera s ciljem unaprjeđenja položaja žena i uspostavljanja stvarne ravnopravnosti spolova.

U lipnju 2018. godine je URS nadležnim tijelima (ministarstvima i vladinim uredima) proslijedio podsjetnik o predstojećoj obvezi Republike Hrvatske izvješćivanja Glavnog tajnika UN-a o napretku ostvarenom u području primjene *Konvencije*, odnosno informaciju o obvezi podnošenja *Šestog periodičnog izvješća*. S ciljem stvaranja sveobuhvatnog nacionalnog dokumenta i usuglašavanja stavova, u prosincu 2018. godine je poslan poziv nadležnim tijelima državne uprave za imenovanje članova Radne skupine. Šesto periodično izvješće Republike Hrvatske prema članku 18. UN Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena je u pripremi, a odnosi se na razdoblje od 2016. do 2020. godine.

Ured je još u studenom 2017. na temelju očitovanja MZ, MPR, MUP i MDOMSP, dostavio UN-ovom Odboru za uklanjanje diskriminacije žena odgovore na četiri preporuke Odbora te je ispunio obvezu da u roku od dvije godine od podnošenja izvješća dostavi odgovore na preporuke Odbora. U travnju 2018. godine Odbor je u svom očitovanju na dostavljene odgovore istaknuo sljedeće: predstojeća ratifikacija *Istanbulske konvencije* ocijenjena je vrlo pozitivno, implementacija mjera za zaštitu žrtava u slučaju obiteljskog nasilja ocijenjena je djelomično provedenom; implementacija preporuke o pokriću troškova pobačaja na teret HZZO-a ocijenjena je kao provedena; a preporuka koja se odnosi na pokriće troškova kontracepcije na teret HZZO-a ocijenjena djelomično provedenom zbog činjenice da veći broj kontraceptiva pokriva zdravstveno osiguranje.

5.2. Vijeće Europe

5.2.1. Predsjedanje Republike Hrvatske Odborom ministara Vijeća Europe

URS je bio aktivno uključen u Međuresornu radnu skupinu za pripremu Predsjedanja Republike Hrvatske Odborom ministara Vijeća Europe. Ravnateljica je u siječnju sudjelovala na sastanku sa direktoricom Glavne uprave za demokraciju Tajništva VE u sklopu priprema predsjedanja RH Odborom ministara VE održanom u MVEP.

Na prijedlog ravnateljice u službeni dio programa uvršteno je predstavljanje hrvatskog izdanja *Strategije za ravnopravnost spolova Vijeća Europe od 2018. do 2023. godine* koje je u organizaciji URS-a održano u lipnju u Hrvatskom saboru.

Naime, u ožujku je VE donijelo novu *Strategiju za ravnopravnost spolova za razdoblje od 2018. do 2023.*, koja poput prethodne, predstavlja jedan od ključnih pravnih instrumenata za ispunjavanje misije VE, a uključuje zaštitu ljudskih prava, očuvanje demokracije i vladavine prava. Strategija sadrži šest ciljeva – sprečavanje i borba protiv rodnih stereotipa i seksizma, sprečavanje i borba protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, osiguravanje ravnopravnog pristupa žena pravosuđu, postizanje ravnoteže u zastupljenosti žena i muškaraca pri donošenju odluka u političkom i javnom sektoru, zaštita prava žena i djevojčica migrantica, izbjeglica i tražiteljica azila te uvođenje načela ravnopravnosti spolova u cjelokupnu politiku i mjere. URS je preveo tekst *Strategije* na hrvatski jezik i tiskao ga u nakladi od 1000 primjeraka.

Na navedenom predstavljanju brojnim sudionicima su se, uz ravnateljicu URS-a, obratili potpredsjednica Odbora za ravnopravnost spolova kao izaslanica predsjednika Hrvatskoga sabora, izaslanica potpredsjednice Vlade i ministrice vanjskih i europskih poslova državna tajnica u MVEP, pomoćnik ministra pravosuđa te znanstvena suradnica za područje društvenih znanosti u Institutu za društvena istraživanja u Zagrebu. Ravnateljica URS-a iznijela je pregled šest ciljeva *Strategije* te naglasila kako ova *Strategija* ističe odgovornost Vlada država članica VE za njenu provedbu na nacionalnoj i lokalnoj razini, uz blisku suradnju s institucijama za ravnopravnost spolova, tijelima za ravnopravnost i civilnim društvom.

Središnji događaj u sklopu predsjedanja Republike Hrvatske bila je Međunarodna konferencija pod nazivom „*Rješavanje pitanja nejednakosti u športu – položaj žena na rukovodećim pozicijama i sprječavanje nasilja nad ženama u športu*“, koja se održala u

Zagrebu, 25. listopada, u organizaciji Proširenog djelomičnog sporazuma o športu VE (dalje: EPAS), u suradnji sa SDUŠ i URS-a.

Konferencija je predstavljala dio zajedničkog projekta VE i Europske komisije „*ALL IN: Towards gender balance in sport*“, a glavna tematska područja bila su povećanje udjela žena u vodstvu sportskih asocijacija te uklanjanje svih oblika nasilja nad ženama u sportu. Specifični ciljevi konferencije bili su razviti bolje razumijevanje uzroka, opsega, oblika i posljedica rodno uvjetovanog nasilja i nejednakosti u sportu; podijeliti primjere dobre prakse, identificirati i raspraviti mjere za sprječavanje nasilja nad ženama u sportu te pokušati postići bolju ravnotežu spolova na rukovodećim pozicijama u sportu i predložiti tematske prioritete za nastavak Konferencije 2019.

Na ovoj, vrlo posjećenoj konferenciji, sudjelovali su predstavnici/e Upravnog odbora i savjetodavnog odbora EPAS-a i Komisije za ravnopravnost spolova VE, predstavnici SDUŠ-a, partnerske organizacije ALL IN projekta te predstavnici/e hrvatskih nacionalnih, regionalnih i lokalnih tijela vlasti nadležnih za sport, krovnih sportskih organizacija, nacionalnih saveza olimpijskih i neolimpijskih sportova te predstavnici zdravstvenih organizacija vezanih za sport, trenere i sportaše.

U zaključnom izlaganju, ravnateljica je upoznala nazočne s aktivnostima URS-a i aktivnostima koje VE poduzima za poboljšanje statusa žena u području sporta. S time u vezi, predstavila je mjere za promicanje prava žena u području sporta iz prethodne *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova 2011.-2015.* te je najavila uključivanje mjera za sport i u novu *Nacionalnu politiku* koja je u izradi. Istaknula je prijevod i distribuciju *Preporuke o rodno osviještenoj politici u sportu* kao i publikaciju *Priručnik o dobroj praksi, Ravnopravnost spolova u športu – dostupnost športskih aktivnosti djevojčicama i ženama*, autorice Clotilde Talleu, oba u izdanju Biblioteke URS-a.

5.2.2. Komisija za ravnopravnost spolova VE

Sastanci Komisije za ravnopravnost spolova VE (GEC) održavaju se dva puta godišnje, a ravnateljica URS-a, u svojstvu članice GEC-a, redovno sudjeluje u radu navedenog tijela. Sudjelovanje na sastancima GEC-a u 2018. proteklo je velikim dijelom u svjetlu činjenice da je *Republika Hrvatska od svibnju do prosinca preuzela predsjedavanje Odborom ministara VE.*

Na redovnom 13. sastanku GEC-a održanom u travnju 2018. u Strasbourgu, raspravljalo se o konferenciji koja će se, u okviru predsjedavanja Kraljevine Danske Odborom ministara VE, održati početkom svibnja u Kopenhagenu, a na kojoj će se ujedno predstaviti nova *Strategija za ravnopravnost spolova Vijeća Europe 2018. – 2023.*

Na ovoj sjednici GEC-a je najavljeno i donošenje *Preporuke Odbora ministara VE za sprječavanje i suzbijanje seksizma* krajem 2018. godine, a usvojen je i *Plan rada za 2018. i 2019. godinu*. S obzirom na hrvatsko preuzimanje obveze predsjedanja, ravnateljica je izvijestila o aktivnostima koje se u Republici Hrvatskoj planiraju provesti u području ravnopravnosti spolova. Budući da je dogovoreno da tema iz područja ravnopravnosti spolova u razdoblju predsjedavanja Republike Hrvatske bude položaj žena u sportu te da je na sjednicu GEC-a uvrštena tematska rasprava o ženama u sportu, na temelju ranijeg prijedloga ravnateljice, izlaganje uz prezentaciju je na sjednici održala nacionalna ekspertica, tajnica Komisije za ravnopravnost spolova u sportu HOO, koja je tom prigodom članove GEC-a izvijestila o pokazateljima o položaju žena u upravljačkim strukturama HOO-a i nacionalnih sportskih saveza.

Na međunarodnoj konferenciji u Kopenhagenu održanoj 3. i 4. svibnja 2018 pod nazivom „Ravnopravnost spolova: popločavanje puta“, u organizaciji GEC-a i Uprave za ravnopravnost spolova Ministarstva vanjskih poslova Kraljevine Danske, Republiku Hrvatsku je uz ravnateljicu URS-a, predstavljala i pomoćnica ministrice za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku. Pomoćnica ministrice sudjelovala je i u plenarnoj raspravi na temu značaja uključenosti političara/ki kao imperativa za promociju rodne ravnopravnosti. Cilj konferencije odnosio se na artikuliranje postojećih izazova koji onemogućavaju brži napredak u postizanju stvarne ravnopravnosti spolova i raspravu o budućim načinima provedbe nove *Strategije VE*. Konferencija se fokusirala na pitanja vezana uz suzbijanje nasilja nad ženama i ulogu Istanbulske konvencije, udjelu žena u procesima političkog odlučivanja, ljudskim pravima migrantica, izbjeglica i tražiteljica azila, rodnim stereotipima i seksizmu kao i o ulozi muškaraca u promoviranju prava žena i ravnopravnosti spolova.

U prosincu 2018. godine se održao 14. redovni sastanak GEC-a u Strasbourgu na kojem je predstavnica URS-a izvijestila članove o aktivnostima koje je za vrijeme predsjedanja provodila Republika Hrvatska u segmentu ravnopravnosti spolova. Na sastanku se dovršavao tekst nacrt *Preporuke Odbora ministara VE za sprječavanje i borbu protiv seksizma*. Preporuka je donesena u ožujku 2019. godine.

Također, članovi GEC-a raspravili su i nacrt *Godišnjeg izvješća za 2018. godinu o provedbi Strategije za ravnopravnost spolova 2018.-2023. godine*, dio kojeg je bio i prilog

URS-a izrađen temeljem očitovanja nadležnih tijela. Izvješće za 2018. usvojeno je u veljači 2019. na sljedećem sastanku GEC-a. GEC je kao dvije najvažnije aktivnosti u izvještajnom razdoblju koje se odnose na Republiku Hrvatsku istaknuo ratifikaciju *Istanbulske konvencije* te održavanje Međunarodne konferencije „*Rješavanje pitanja nejednakosti u športu – položaj žena na rukovodećim pozicijama i sprječavanje nasilja nad ženama u športu*“, održane u Zagrebu u listopadu, u okviru predsjedanja Republike Hrvatske Odborom ministara VE.

5.3. Europska unija /Europska komisija

5.3.1. Predsjedavanje Bugarske Vijećem EU: Sastanak Skupine visoke razine za uvođenje rodno osviještene politike (HLG)

Skupina visoke razine za uvođenje rodno osviještene politike Europske komisije – HLG, skupina je sastavljena od predstavnika/ca država članica Europske unije koji su odgovorni za uvođenje načela ravnopravnosti spolova u politike na svim razinama. Sastaje se dva puta godišnje u zemlji koja predsjedava Vijećem Europske unije. Skupinom predsjedava Europska komisija, a osnovna joj je zadaća identificiranje ključnih tema kojima će se baviti tri-partitna predsjedništva Vijeća Europske unije te pomoć Europskoj komisiji u izradi redovitog godišnjeg *Izveštaja o ravnopravnosti između žena i muškaraca*. Ravnateljica URS-a članica je HLG, dok je savjetnica imenovana njezinom zamjenicom u ovom tijelu.

Povodom predsjedanja Bugarske Vijećem EU (siječanj/2018, Sofija) ravnateljica URS-a sudjelovala je na redovnom sastanku HLG gdje su se zemlje članice informirale o svim provedenim i planiranim aktivnostima koje su provodile tri tadašnje države predsjedateljice: Estonija, Bugarska i Austrija.

Tom prilikom EIGE je predstavio rezultate istraživanja *Ravnopravnost spolova i digitalni svijet* kao prioritetnu temu bugarskog predsjedanja. Kao druge prioritetne točke sastanka izdvojena su pitanja vezana za uklanjanje razlika u plaćama i mirovinama između žena i muškaraca, borbi protiv ženskog siromaštva, povećanju udjela žena na tržištu rada i ekonomskoj neovisnosti žena i muškaraca.

Predstavnici EK-a izvijestili su o provedbi *Akcijskog plana EU za smanjivanje razlika u plaćama 2017.-2019.*, promicanju ravnopravnosti spolova unutar *Strategije Europa 2020* te o planovima za financiranje područja ravnopravnosti spolova u okviru *Programa za pravdu, jednakost i građanstvo*.

Na sastanku se raspravljalo o aktivnostima trojnog predsjedanja te o pitanjima vezanim uz digitalizaciju za mlade u području ravnopravnosti spolova, razvoju ravnopravnosti spolova nakon 2019. godine, jačanju političke volje za područje ravnopravnosti spolova na razini EU i zemalja članica, sudjelovanju žena na tržištu rada uz ekonomsku nezavisnost žena i muškaraca te promoviranju ravnopravnosti spolova i prava žena diljem svijeta.

Posebna točka dnevnog reda bila je posvećena pitanjima vezanim uz ratifikaciju *Istanbulske konvencije* u okviru koje je ravnateljica URS-a izvijestila o procesu ratifikacije iste u Republici Hrvatskoj i o preliminarnom programu i prioritetima Republike Hrvatske za vrijeme predsjedanja Vijećem EU 2020.

Sastanku HLG je prethodio prvi neformalni sastanak predstavnica budućeg trojnog predsjedništva EU - Rumunjske, Finske i Hrvatske, s ciljem rasprave o temama zajedničkog programa i glavnih aktivnosti koje će se provoditi u području ravnopravnosti spolova.

URS je na zahtjev Tajništva HLG, prije sastanka HLG, dostavio informacije o položaju žena na tržištu rada i usklađivanju poslovnog i obiteljskog života s primjerima dobre prakse i recentno izvješće o šestomjesečnom napretku u području ravnopravnosti spolova u Republici Hrvatskoj.

5.3.2. Predsjedavanje Austrije Vijećem Europske unije

U Beču je za vrijeme austrijskog predsjedavanja Vijećem EU održan redovni sastanak Skupine za uvođenje rodno osviještene politike, konferencija „Mladi i rodna ravnopravnost“ i pokrenuta inicijativa za donošenje Zajedničke deklaracije „Ravnopravnost spolova kao prioritet Europske unije danas i sutra“.

Sastanak Skupine visoke razine za uvođenje rodno osviještene politike

Ravnateljica URS-a sudjelovala je u Beču, 23. i 24. srpnja na sastanku budućeg Trojnog predsjedavanja Vijećem EU u području ravnopravnosti spolova kao i na redovnom sastanku Skupine visoke razine za uvođenje rodno osviještene politike (HLG).

Uoči redovnog zasjedanja HLG EK održao se sastanak Trojnog predsjedavanja EU u području ravnopravnosti spolova. Na sastanku su, uz predstavnike/ce EK, sudjelovali predstavnici/ce Bugarske, Austrije te sljedećeg Trojnog predsjedavanja – Rumunjske, Finske i

Hrvatske. Na sastanku je također sudjelovala u svojstvu promatračice i predstavnica Europskog instituta za ravnopravnost spolova (EIGE).

Bugarska je predstavila svoje zaključke vezano uz program ravnopravnosti spolova tijekom svog predsjedavanja Vijećem EU. Austrija, kao predsjedavajuća, izvijestila je o svom programu ravnopravnosti spolova i planiranim događanjima na nacionalnoj i EU razini uključujući održavanje konferencije na temu *Mladi i ravnopravnost spolova* koja će se u listopadu održati u Beču. Austrija je također pokrenula inicijativu potpisivanja zajedničke deklaracije zemalja članica na temu „*Ravnopravnost spolova kao prioritet Europske unije danas i sutra.*“ Na sastanku je ravnateljica, uz predstavnice Rumunjske i Finske, izvijestila o preliminarnom programu vezanom uz ravnopravnost spolova i planiranim događanjima i prioritetima Hrvatske za vrijeme Trojnog predsjedavanja uključujući predsjedavanje Hrvatske Vijećem EU 2020. Također se raspravljalo o Deklaraciji Trojnog predsjedavanja o ravnopravnosti spolova čija bi izrada trebala biti završena u listopadu.

Sastanak HLG otvorila je austrijska ministrica za žene, obitelj i mlade. Na sjednici se također raspravljalo o aktivnostima Trojnog predsjedavanja. Druge prioritetne teme uključile su i pitanja vezana uz: mogućnosti i rizike digitalizacije za mlade u području ravnopravnosti spolova, razvoj ravnopravnosti spolova nakon 2019. godine, jačanje političke pažnje za područje ravnopravnosti spolova na razini EU i zemalja članica, povećanja sudjelovanja žena na tržištu rada i jednake ekonomske nezavisnosti žena i muškaraca te promoviranja ravnopravnosti spolova i prava žena diljem svijeta. Posebna točka dnevnog reda bila je posvećena pitanjima vezanim uz ratifikaciju Istanbulske konvencije u okviru koje je ravnateljica izvijestila o procesu ratifikacije u Hrvatskoj, kao i o političkim okolnostima koje su nastupile nakon ratifikacije. Istaknuto je da su nakon Hrvatske Istanbulsku konvenciju ratificirale Grčka i Luxemburg.

Konferencija „Mladi i rodna ravnopravnost“

Ravnateljica URS-a je, zajedno sa stručnim suradnikom, a u okviru austrijskog predsjedavanja Vijećem EU, sudjelovala na konferenciji „Mladi i rodna ravnopravnost“, koja se održala 11. i 12. listopada u Beču.

Konferenciju je otvorila federalna ministrica za žene, obitelj i mlade Republike Austrije Juliane Bogner-Strauss. Konferencija je bila posvećena budućim prioritetima za postizanje rodne ravnopravnosti u Europskoj uniji, s ciljem da se pruži istinska podrška implementaciji tih

prioriteta. Mladi i predstavnici/e organizacija mladih, te predstavnici/e različitih nevladinih organizacija također su bili uključeni u rad Konferencije.

Konferencija je započela plenarnom sjednicom na kojoj su sudjelovale federalna ministrica za žene, obitelj i mlade Republike Austrije Juliane Bogner-Strauss, predstavnice Europskog foruma mladih i Nacionalnog vijeća mladih Austrije, a Věra Jourová, povjerenica EU-a za pravosuđe, zaštitu potrošača i ravnopravnost spolova, obratila se sudionicima/ama putem videa. Uz plenarnu sjednicu, Konferencija se sastojala od šest paralelnih radionica na temu ravnopravnosti spolova i: tržišta rada, medija, politike, nasilja, seksualnosti i veza, te obrazovanja. Održan je panel „Rodno ravnopravna budućnost“ s ciljem otvorenog dijaloga između predstavnika/ca skupine visoke razine, mladih, predstavnika/ica organizacija mladih, ministara/ica, te stručnjaka/kinja iz nevladinih organizacija, javne uprave, međunarodnih tijela i tijela EU.

Jedan od važnih ciljeva ove Konferencije bio je potaknuti dijalog u svrhu donošenja nove Strategije za ravnopravnost spolova Europske unije.

URS je Stalnom predstavništvu Republike Hrvatske pri EU poslao objedinjeno očitovanje i inicijalni komentar na prijedlog Zaključaka Vijeća EU na temu koju je predložila Republika Austrija - *Rodna ravnopravnost, mladi i digitalizacija* koji su bili pomoć hrvatskim predstavnicima na sastancima Radne skupine za socijalna pitanja (Coreper I) Vijeća EU.

Zajednička deklaracija „Ravnopravnost spolova kao prioritet Europske unije danas i sutra“

U lipnju je ministrica Federalnog ministarstva za žene, obitelj i mlade Austrije, službenim dopisom ministrici MDOMSP-a najavila da će za vrijeme svog predsjedanja Vijećem EU, Austrija organizirati neformalni sastanak ministara/ica i međunarodnu konferenciju te potaknuti inicijativu za potpisivanje političke *Zajedničke deklaracije* ministara/ica nadležnih za ravnopravnost spolova pod nazivom *Ravnopravnost spolova kao prioritet Europske unije danas i sutra*, kao odgovor na potrebu veće suradnje i održavanja teme ravnopravnosti spolova na visokom mjestu političke agende u EU. U suradnji s MDOMSP, MVEP i Stalnim predstavništvom RH u EU, URS je, u svojstvu koordinacijskog tijela, radio na tekstu radnog nacrtu *Zajedničke deklaracije* od srpnja do početka rujna. Austrijskim partnerima dostavljeni su komentari, prijedlozi i nadopune teksta.

Neformalni ministarski sastanak ministara/ica nadležnih za pitanja ravnopravnosti spolova EU28, EFTA i zemalja Zapadnog Balkana koji je predvodila federalna ministrica,

održan je 12. listopada. Tom prilikom potpisana je i *Zajednička deklaracija - Ravnopravnost spolova kao prioritet Europske unije danas i u budućnosti*. U ime Republike Hrvatske *Zajedničku deklaraciju* potpisala je ministrica za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku Republike Hrvatske.

Zajedničku deklaraciju „Ravnopravnost spolova kao prioritet Europske unije danas i u budućnosti“ možete preuzeti ovdje <https://ravnopravnost.gov.hr/vijesti/ravnateljica-stimac-radin-u-becu-na-konferenciji-mladi-i-rodna-ravnopravnost/3172>.

5.3.3. Pripreme za predsjedanje Republike Hrvatske Vijećem EU

URS je već u veljači 2018. godine započeo intenzivan rad na pripremi aktivnosti povezanih s predsjedavajućom ulogom Republike Hrvatske Vijećem EU. Očekivala se provedba nekoliko uobičajenih aktivnosti za vrijeme predsjedanja svake zemlje Vijećem EU - organizaciju sastanka HLG, kao i organizaciju najmanje jedne međunarodne konferencije u području ravnopravnosti spolova te sudjelovanje u izradi *Trio deklaracije za ravnopravnost spolova*. Organizacija međunarodne konferencije uobičajena je aktivnost u području ravnopravnosti spolova za vrijeme svakog predsjedanja, a zaključci rasprava na konferenciji podloga su za izradu Zaključaka Vijeća EU na temu ravnopravnosti spolova. Sastavljanje teksta *Trio deklaracije o ravnopravnosti spolova* i njeno potpisivanje – obveza je koju niti jedna od predsjedavajućih zemalja nije izostavila iz svog programa.

Od srpnja 2018. godine URS sudjeluje na koordinativnim sastancima tijela državne uprave vezano uz pripremu predsjedanja RH Vijećem EU 2020. te je do kraja izvještajnog razdoblja sudjelovao na nekoliko sastanaka. URS je od prosinca 2018. godine redovito od Tajništva predsjedanja RH Vijećem EU zaprimao zapisnike sa sastanaka MKV-a te sudjelovao u radu ovog tijela.

URS je uključen u aktivnosti pripreme osamnaestomjesečnog programa Vijeća EU za razdoblje od 1. siječnja 2019. do 30. lipnja 2020. godine. Prvi sastanak predstavnica URS-a s predstavnicima MVEP-a održan je 8. lipnja. URS je dostavio prilog za izradu doprinosa Vlade Republike Hrvatske za pripremu „Osamnaestomjesečnog programa Vijeća Europske unije“ (dalje: Programa Trija). U travnju je, u suradnji s MDOMSP i MRMS, EU koordinaciji dostavljen tekst za doprinos Vlade Republike Hrvatske za pripremu Programa Trija u području ravnopravnosti spolova, a u svibnju očitovanje na prijedlog objedinjenog doprinosa Vlade za pripremu „Osamnaestomjesečnog programa Vijeća Europske unije za razdoblje od 1. siječnja 2019. do 30. lipnja 2020. godine u kojem je URS tražio manje izmjene teksta. URS se u lipnju

očitovao i na konačni prijedlog doprinosa Vlade Republike Hrvatske za Osamnaestomjesečni Program Trija te prateći prijedlog Zaključka Vlade Republike Hrvatske. Nastavno na sastanak Trija 13. rujna u Zagrebu, izrađena je nova verzija Programa Trija koju je pripremio Glavno tajništvo Vijeća EU. URS se očitovao i na prvi i na drugi nacrt tog dokumenta.

Suradnja URS-a i MRMS-a te MDOMSP-a kao ministarstva nadležnog za ravnopravnost spolova u formacijama Vijeća EU temelji se na jednom od ciljeva Programa Vlade Republike Hrvatske za vrijeme osamnaestomjesečnog predsjedanja koji se odnosi na sudjelovanje žena na tržištu rada (područje: Uključiva Europa - koja promiče jednakost, nediskriminaciju i ravnopravnost spolova). Prvi zajednički sastanak održana je 14. lipnja u MDOMSP na kojem je definirana tema konferencije. Potvrda i konačni zajednički dogovor o prioritetima u području ravnopravnosti spolova za vrijeme predsjedanja dogovoreni su u listopadu na drugom zajedničkom sastanku.

URS je nastavio komunikaciju s predstavnicima Rumunjske i Finske i planiranje ostalih konkretnih aktivnosti vezanih za organizaciju HLG i međunarodne konferencije. EK je ponudila mogućnost sufinanciranja konferencije s 80% potrebnog iznosa te je informacija o prioritetnom području na konferenciji dostavljena u EK do kraja lipnja što je intenziviralo komunikaciju s oba ministarstva. Konačna odluka i prioriteti usuglašeni su u listopadu.

URS je tablični prikaz plana organizacije sastanka HLG i konferencije dostavio u MDOMSP, MRMS i MVEP u svibnju 2018. godine, te je time ispunio prve preduvjete za formalno uvrštavanje događanja u službeni program za vrijeme HR PRES 2020.

Trio deklaracija o ravnopravnosti spolova Rumunjske – Finske – Hrvatske

Tijekom ožujka 2018. godine URS je započeo rad na oblikovanju teksta zajedničke *Trio deklaracije o ravnopravnosti spolova* (dalje: Trio deklaracija) kojeg uobičajeno sastavljaju članovi/ice HLG, u svojstvu predstavnika/ca tri države koje preuzimaju predsjedanje Vijećem EU. Svaka *Trio deklaracija* odražava stavove, prioritete i ciljeve tri države koje preuzimaju predsjedanje Vijećem EU, uključujući opis aktivnosti koje svaka država planira organizirati za vrijeme svog šestomjesečnog predsjedanja.

Rumunjska, Finska i Hrvatska u svojoj su Deklaraciji željele naglasiti potrebu da rodna ravnopravnost bude prioritet u ključnim raspravama koje oblikuju budućnost EU, programe i nove strategije nakon *Strategije Europe 2020*, kao i novog višegodišnjeg financijskog okvira (VFO). U Deklaraciji je istaknuta i potreba sustavnije i učinkovitije međusektorske koordinacije i suradnje; uključivanje rodne perspektive u izradu svih javnih politika; potrebu

da se osiguraju redovite političke rasprave na visokoj razini o ovoj temi; izrade samostalne Strategije rodne ravnopravnosti visoke razine nakon 2019. godine; osnaživanje sudjelovanja žena na tržištu rada na kvalitetnim radnim mjestima, osiguravanje predvidljivih radnih uvjeta i suzbijanje rodne diskriminacije na tržištu rada.

Tijekom suradnje na tekstu, bilo je najvažnije dogovoriti i usuglasiti zajedničke ciljeve pa je URS nekoliko mjeseci vrlo intenzivno, putem elektroničke pošte komunicirao s partnerima u Rumunjskoj i Finskoj. Dokument u svojoj završnoj verziji sadrži šest zajedničkih ciljeva:

- postavljanje rodne ravnopravnosti kao prioriteta na dnevni red EU-a kroz rasprave na visokoj razini uključujući EPSCO Vijeće;
- podupiranje suradnje između EK i država članica kao i međusektorske suradnje u pogledu rodne ravnopravnosti;
- osnaživanje postupka rodnog osvještavanja javnih politika i njegove učinkovite provedbe u svim područjima naglašavajući međusobnu povezanost rodne ravnopravnosti, uključivog gospodarskog rasta i održivog razvoja;
- poticanje sudjelovanja žena na tržištu rada, među ostalim olakšavanjem ponovnog ulaska na tržište rada žena svih dobnih skupina s posebnim naglaskom na mjerama kojima je cilj definiranje i uklanjanje prepreka za postizanje veće stope aktivnosti, kao što su rodne razlike u plaćama, nedostatak pristupačne skrbi o djeci i skrbi za druge uzdržavane osobe, tradicionalni odabiri zanimanja i sporo napredovanje u karijeri;
- jačanje napora za stvaranje okruženja koje pridonosi ženskom poduzetništvu;
- poduzimanje mjera za poboljšanje položaja žena u ranjivim situacijama i žena iz nepovoljnih okruženja, uključujući pripadnice etničkih manjina kao što su Romkinje, žene s migrantskim porijeklom i žene s invaliditetom.

U zadnjem dijelu *Trio deklaracije* svaka država članica navela je aktivnosti koje planira organizirati za vrijeme svog predsjedanja. Republika Hrvatska navela je sastanak *HLG i međunarodnu konferenciju* koje će se održati krajem siječnja 2020. Kroz redovnu komunikaciju sa svim dionicima, uključujući MDOMSP i MRMS, usuglašen je tekst *Trio deklaracije* te ga je URS službeno uputio rumunjskom koordinacijskom tijelu predsjedanja s ciljem pripreme potpisivanja od strane nadležnih ministara/ica na marginama zasjedanja EPSCO Vijeća. *Trio deklaracija* potpisana je 15. ožujka 2019. godine. U ime Republike Hrvatske, *Trio deklaraciju* potpisala je ministrica za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

U listopadu je URS dostavio EK priloge o aktivnostima i napretku Republike Hrvatske za razdoblje od siječnja do listopada 2018. godine (Recent Developments Report for the period January – October 2018), kao prilog sastanku HLG koji će se održati u Rumunjskoj, kao sljedećoj zemlji predsjedateljici Vijećem EU od siječnja 2019. godine.

5.3.4. Savjetodavni odbor za jednake mogućnosti žena i muškaraca Europske komisije

Savjetodavni odbor za jednake mogućnosti žena i muškaraca (dalje: Savjetodavni odbor) osnovan je 1982. godine dok stalno i formalno tijelo postaje 2008. godine Odlukom Europske komisije (Commission Decision 2008/590/EC, OJ 18.7.2008., L 190/17). Njegova uloga je podrška EK u definiranju i provedbi aktivnosti kojima je cilj promicanje jednakih mogućnosti za žene i muškarce. Savjetodavni odbor sudjeluje u pripremi propisa i politika te potiče i koordinira razmjenu iskustava i dobrih praksi između država članica i ostalih ključnih dionika. Njegova uloga je i izrada i dostavljanje mišljenja/stajališta EK o svim pitanjima vezanim za ravnopravnost spolova u EU. Savjetodavni odbor, u čijem radu sudjeluju ravnateljica URS-a te savjetnica kao njena zamjenica, sastaje se dva puta godišnje, a program rada utvrđuje se na prijedlog članstva.

Tijekom izvještajnog razdoblja URS je dostavio mišljenje na nacрте stajališta pod nazivom *Novi izazovi za ravnopravnost spolova u promjenjivom svijetu rada i Budućnost strategije za ravnopravnost spolova poslije 2019.: Bitke koje dobivamo nikada ne ostaju dobivene*. Oba stajališta uvrštena su na internetske stranice Savjetodavnog odbora.

Na 51. sastanku Savjetodavnog odbora (lipanj/2018 Bruxelles) predstavljen je *Izvještaj o provedbi Barcelonskih ciljeva* koji je pokazao da postoji velika povezanost stope zaposlenosti i udjela djece u vrtićima, da zemlje koje imaju visoku stopu uključenosti djece u vrtiće ulažu veći udio u BDP-u za skrb o djeci, da se cijena brige za djecu u EU kreće od 2,7% do 15% prihoda roditelja te da je najveći udio djece koja polaze institucionalne oblike skrbi iz bogatijih slojeva stanovništva. EK je najavila da se izrađuje izvještaj o koristima primjene *Istanbulske konvencije*. Također je izvijestila da je u *Program uzajamnog učenja* uvrštena tema nasilja prema tražiteljicama azila, a da će seksualno nasilje biti tema sljedećeg seminara u Španjolskoj dok će seksizam i stereotipi u medijima biti tema seminara u Francuskoj.

U nastavku sastanka predstavnice Bugarske i Austrije, kao države koje su u aktualnoj skupini *Trio predsjedavanja Vijećem EU*, i Rumunjska kao sljedeća zemlja predsjedateljica, izvijestile su o svojim aktivnostima.

Prezentacija Europske investicijske banke o promicanju ravnopravnosti spolova i osnaživanju žena u poslovanju pokazala je da je njihov *Akcijski plan za ravnopravnost spolova* osmišljen na način da u sve segmente poslovanja, osobito u kreditne linije i investicije, uključuju rodnu perspektivu, odnosno da se sve aktivnosti prate kroz „rodne naočale“. Ostale bankovne grupacije (EBRD i Svjetska banka) pokazale su interes za takav način rada.

5.3.5. Program Europske komisije za uzajamno učenje (Mutual Learning Programme)

EK redovito organizira dva do tri sastanka godišnje u okviru Programa zajedničkog učenja kojim pruža mogućnost predstavnicima zemalja članica da razmjene primjere dobre prakse, rasprave predložena rješenja te pokušaju u svoje nacionalne programe uvrstiti neke od predloženih ideja.

Tijekom 2018. godine, u Program su bile uvrštene četiri teme – o uslugama podrške žrtvama nasilja u azilu i migracijama, o promicanju dugoročne uključenosti očeva u obiteljska zaduženja, o borbi protiv trgovanja ženama i djevojčicama zbog njihovog seksualnog iskorištavanja te o ženama i medijima. Seminari razmjene dobrih praksi tematski su povezani sa sadržajem *Ženske povelje i Strateškog djelovanja za ravnopravnost spolova 2016.-2019. EK*.

Na seminaru iz Programa zajedničkog učenja u organizaciji EK pod nazivom „*Usluge podrške izbjeglicama i migranticama žrtvama nasilja*“, (veljača/2018 Atena) sudjelovala je ravnateljica URS-a. U prvom dijelu seminara predstavljen je grčki *policy okvir* kao i dostupne usluge vezane uz probleme migrantica žrtava nasilja u Grčkoj. Također, u obliku studije slučaja predstavljena je podrška namijenjena migranticama, usluge i aktivnosti koje se provode u izbjegličkom kampu u blizini Atene (Schisto Camp), kao i usluge psihološke podrške organizirane za migrantice žrtve nasilja. U okviru programa seminara organiziran je posjet kampu otvorenog tipa u kojem je smješteno 850 osoba.

Na seminaru je ravnateljica URS-a predstavila zakonodavni okvir vezano uz migracije u Republici Hrvatskoj, relevantne statističke podatke te mogućnosti i usluge smještaja i podrške namijenjene migrantima/cama.

Na dvodnevnom seminaru razmjene dobrih praksi na temu „*Žene i mediji*“ u Parizu sudjelovala je savjetnica URS-a. Francuska je u svojstvu domaćina pripremila pregled stanja u medijima iz perspektive ravnopravnosti spolova koji je poslužio kao podloga za raspravu dok je svaka od 16 zemalja sudionica unaprijed dostavila EK, kao organizatoru, svoj doprinos za raspravu navodeći zakonodavni okvir koji regulira područje medija, opis trenutnog stanja i ključne izazove uz primjere dobre prakse. Svaka država članica bila je zastupljena s dva

predstavnik/ce od kojih je jedna neovisni stručnjak/inja, a druga predstavnik/ca državne uprave.

Prvog dana seminara predstavljena su francuska iskustva vezana uz zakonodavstvo u području medija, aktivnosti neovisnog regulatornog tijela za emitiranje programa (CSA), Povelja oglašivača za borbu protiv seksizama, seksualnih i rodnih stereotipa u oglašavanju, iskustva novinske agencije AFP o uvođenju pravila za prikazivanje žene u AFP produkciji te primjeri dobre prakse mreže radio stanica (Radio France group), uz raspravu o francuskim javnim politikama i podršci političara i donositelja odluka u borbi protiv stereotipa i seksističkih prikaza žena u medijima.

Drugog dana seminara sudionici/e su raspravljali o mogućnostima unaprjeđenja položaja žena u medijima, uvođenju novih zakonodavnih rješenja, internih pravila u medijskim kućama, ulozi neovisnog regulatornog tijela, indikatorima za praćenje medijskih sadržaja iz perspektive ravnopravnosti spolova i uklanjanja seksizama i stereotipa, razlikama u pristupu radija, televizije, tiskanih medija, oglašivača te pozitivnim akcijama koje pojedinačne medijske kuće mogu organizirati samoinicijativno.

5.3.6. Europski institut za ravnopravnost spolova

Europski institut za ravnopravnost spolova (EIGE) autonomno je tijelo EU sa sjedištem u Vilniusu u Litvi. Osnovan je 2010. godine kako bi doprinosio jačanju rodne ravnopravnosti, uključujući rodno osviještenu politiku, u svim politikama EU te u nacionalnim politikama, borbi protiv diskriminacije na temelju spola kao i podizanju svijesti građanstva EU o rodnoj jednakosti. EIGE redovito provodi neovisna istraživanja te sudjeluje kao podrška državama članicama prilikom predsjedanja Vijećem EU.

Upravni odbor EIGE

URS je aktivno uključen u rad EIGE-a. Ravnateljica URS-a imenovana je članicom Upravnog odbora, a pomoćnica ravnateljice zamjenicom. Tijekom izvještajnog razdoblja održana su dva sastanka Upravnog odbora u Vilniusu na kojima su sudjelovale ravnateljica i pomoćnica ravnateljice.

U lipnju je održana 30. sjednica Upravnog odbora te je tom prigodom predstavljen rad organizacije s fokusom na najnovija postignuća, godišnje izvješće o aktivnostima EIGE-a i financijskom poslovanju za 2017. godinu. Prisutni su informirani o preporukama rezultata

vanjskog vrednovanja rada iz 2015. godine u okviru kojih su dogovoreni koraci za novi proces vanjskog vrednovanja planiran za 2020. godinu. Ravnateljica URS-a je održala sastanak s predstavnicima EIGE-a koji su najavili posjet Republici Hrvatskoj u studenom 2018. godine s ciljem javnog prezentiranja njihova rada te posjete pojedinim institucijama. Također, ravnateljica je sudjelovala na primanju u predsjedničkoj palači na poziv predsjednice Republike Litve povodom održavanja „*Women Political Leaders Summit 2018*“, čiji je EIGE partner.

Na 31. sastanku Upravnog odbora koji je održan u studenom u Vilniusu, a na kojem je sudjelovala pomoćnica ravnateljice, razgovaralo se o provedbi *Strateškog plana za razdoblje 2019. do 2021.*, dosadašnjim postignućima kao i o kadrovskim promjenama te natječaju za izbor nove direktorice EIGE-a. Predstavljeni su planovi nove medijske i komunikacijske strategije EIGE koji uključuju dva događaja u 2019. godini i to obilježavanje 10 godina rada EIGE-a i obilježavanje 25 godina Pekinške platforme za djelovanje.

Stručni forum EIGE

Na 21. sastanku Stručnog foruma (travanj/2018 Vilnius), u svojstvu članice i predstavnice Republike Hrvatske, sudjelovala je savjetnica u URS-u. Osnovni cilj sastanka bilo je redefiniranje uloge Stručnog foruma, sagledavanje mogućnosti za tješnju suradnju Stručnog foruma i EIGE u kontekstu suradnje s Vijećem EU.

Upravljanje znanjem i nova *Komunikacijska strategija EIGE za 2019.-2021.* bila je sljedeća tema o kojoj su predstavnici EIGE-a rekli da će se temeljiti na preporukama revizije procesa komunikacije s vanjskim dionicima iz 2017. godine. Cilj je uključiti nove dionike koji nisu povezani s područjem ravnopravnosti spolova, nastaviti s jednostavnom, svima prihvatljivom razinom komunikacije s medijima te pružiti stručne resurse dosadašnjim dionicima. Republika Hrvatska predložena je kao država članica EU koju će EIGE posjetiti 2018. godine.

Rodni proračun, kao jedna od metoda za uvrštavanje perspektive ravnopravnosti spolova u ESI fondove, prioritet je EIGE-a. Predstavnicama EIGE-a pozvala je prisutne da dostave imena stručnjaka/inja iz svojih zemalja s kojima bi EIGE mogao surađivati na daljnjem razvoju ideje da se učinkovitost EU fondova prati, između ostalog, putem rodno osjetljivih financijskih alokacija u nacionalnim programima (više informacija na: <http://eige.europa.eu/rdc/eige-publications/gender-budgeting>).

Nacrt EIGE-ovog *Strateškog okvira za nasilje nad ženama 2019.-2022.* koji je ovom prilikom predstavljen, bit će usmjeren na dva cilja: a) *unaprijediti sustav prikupljanja podataka*

o nasilju nad ženama u okviru kojeg će EIGE tijekom tri godine naglasak staviti na teme: femicida, genitalnog sakaćenja, fizičkog nasilja, silovanja i seksualnog nasilja te se očekuje sudjelovanje zemalja članica EU u definiranju indikatora i nastavak suradnje s Eurostatom i b) *sekundarna prevencija nasilja*, gdje bi edukacija pravosudnih tijela i policije bila od presudne važnosti dok bi se dobra praksa mogla prenijeti na sektor zdravstva i socijalne skrbi. U fokusu će biti upute policiji i metode za procjenu rizika od nasilja u vezama, dobre sudske prakse u procesuiranju slučajeva femicida, trgovanje ljudima i procjena troška posljedica nasilja nad ženama. Ujedno, prisutni su bili pozvani da dostave imena stručnjaka/inja u ovom području sa svrhom moguće suradnje.

U kontekstu provedbe *Europskog stupa socijalnih prava* i *Nove inicijative za ravnotežu poslovnog i privatnog života* na sastanku se raspravljalo o različitim aspektima problema koje bi EIGE mogao analizirati u odnosu na područje rada, znanja, slobodnog vremena, odnosno na nekoliko područja koja obuhvaća *Indeks ravnopravnosti spolova* (više informacija na: <https://eige.europa.eu/gender-equality-index>).

U studenom je pomoćnica ravnateljice sudjelovala na konzultacijskom sastanku stručnjaka/inja za projekt „*Institucionalni mehanizmi za ravnopravnost spolova i rodno osviještenu politiku - Gender mainstreaming*“ koji je održan u Vilniusu na poziv EIGE.

U okviru navedenog projekta izradit će se studija *Učinkovitost institucionalnih mehanizama za unaprjeđenje ravnopravnosti spolova: Pregled primjene Pekinške platforme za djelovanje u državama članicama EU*. Na sastanku su revidirani inidkatori za praćenje provedbe Pekinške platforme za djelovanje.

Službeni posjet predstavnika/ica EIGE-a Republici Hrvatskoj

U svibnju 2018. godine URS je započeo s pripremom i organizacijom dvodnevnog posjeta predstavnika/ca EIGE-a koji je bio planiran za studeni 2018. Međusobno su dogovarane teme javnog predstavljanja, sudionici sastanaka u ministarstvima i načini komunikacije s akademskom zajednicom te su poduzete sve potrebne radnje vezane za organizaciju ove važne službene posjete. U dogovoru s djelatnicama URS-a, čelnicima tijela državne uprave kao i Instituta za društvena istraživanja iz Zagreba, EIGE je dostavio službena pisma zamolbe za organizacijom susreta te je, u suradnji s URS-om, napravljen poziv dionika i panelista za javno predstavljanje rada EIGE-a. U listopadu 2018. godine Vladi Republike Hrvatske dostavljen je

dopis s informacijama o djelovanju EIGE-a i najava za dogovoreni posjet uz zamolbu za službenu podršku samog događanja.

EIGE posjeta organizirana je u vremenu od 19. do 20. studenog 2018. godine, a predstavnici EIGE-a bili su: voditeljica Odjela za upravljanje i dijeljenje znanja i informacija, Mira Banerjee, znanstvena istraživačica Blandine Mollard i Maurizio Mosca, iz Odjela za odnose s dionicima.

U organizaciji URS-a, u Kući Europe u Zagrebu je 19. studenog 2018. godine, uz sudjelovanje preko sedamdesetak sudionika, održano predstavljanje rada EIGE-a.

Maja Orel Schwarz iz Predstavništva EK u RH u svom pozdravnom govoru naglasila je važnost različitih dokumenata koje je EU donijela u zadnjih nekoliko godina s namjerom da se ravnopravnost spolova podigne na višu razinu i doprinese većoj jednakosti žena i muškaraca. Državna tajnica Andrea Metelko Zgombić iz MVEP istaknula je da je ravnopravnost spolova visoko na političkoj agendi Vlade RH. Naglasila je da je EIGE je odlična platforma za daljnje promicanje ravnopravnosti spolova kao i njegov značajan doprinos za vrijeme predsjedanja svake zemlje Vijećem EU.

Mira Banerjee, voditeljica Odjela za upravljanje znanjem i informacijama u EIGE-u pozdravila je prisutne i ukratko predstavila rad EIGE-a. Naglasila je da su resursi EIGE-a dostupni širokoj publici i omogućavaju usporedbu prema specifičnim podacima u odnosu na države članice. Osvrnula se na predstojeće predsjedanje Hrvatske Vijećem EU (u siječnju 2020.) objasnivši da je EIGE-ova uloga izraditi znanstvenu podlogu za raspravu o ravnopravnosti spolova na razini EU. Primjerice, za Rumunjsku će, koja preuzima predsjedavanje u siječnju 2019., jedna od prioritarnih tema biti jaz u plaćama između žena i muškaraca.

U svom uvodnom govoru ravnateljica URS-a, istaknula je izuzetno dobre odnose i suradnju koja je uspostavljena s EIGE-om još od njegovog osnutka 2010. godine. Predstavnice URS-a članice su Upravnog odbora i Foruma stručnjaka EIGE-a. Na web stranicama EIGE o RH ima oko 600 referenci, a u biblioteci EIGE-a nalaze se i publikacije u izdanju URS-a na hrvatskom i engleskom jeziku. Podsjetila je da za vrijeme predsjedanja svake zemlje Vijećem EU ravnopravnost spolova jedna od prioritarnih tema. Informirala je prisutne o procesu izrade Trio deklaracije za ravnopravnost spolova u suradnji sa kolegicama iz Rumunjske i Finske. U dogovoru s MRMS dogovoreno je da će prioritarna tema u ovom području za vrijeme hrvatskog predsjedanja Vijećem EU biti pitanje pristupa žena tržištu rada. Svoj uvodni govor završila je naglaskom na značenju brojnih istraživanja koje provodi EIGE, između ostalih i onog koje je potvrdilo da veća participacija žena na svim područjima društvenog i javnog života podiže ukupan bruto društveni proizvod.

Blandine Mollard, znanstvena istraživačica, govorila je o Indeksu ravnopravnosti spolova kao metodi kojom se u EU prati napredak u različitim javnim politikama sa stajališta ravnopravnosti spolova .

Na panel raspravi koja je uslijedila i koju je moderirala ravnateljica URS-a sudjelovale su: Karolina Ivanković, pomoćnica ministra iz MRMS, Snježana Gernhardt, voditeljica Službe za razvoj kurikula za udžbenike iz MZO i Sandra Batlak, savjetnica u Kabinetu MDOMSP.

Mauricio Mosca iz EIGE-a naglasio je da je važno za rad EIGE osigurati da znanje i resursi kojim EIGE raspolaže dođu do svih zainteresiranih. Na kraju je M. Banerjee zaključila raspravu i najavila novi rječnik sinonima (Thesaurus) i pojmovnik rodne terminologije koji će uskoro biti dostupan i na hrvatskom jeziku na internetskim stranicama EIGE-a.

U popodnevnom dijelu predstavnici/e EIGE posjetili su Institut za društvena istraživanja iz Zagreba, a drugi dan posjete EIGE-a sastali su se s dužnosnicima MDOMSP, MZO, MPR i MRMS. Predstavnici EIGE-a pokazali su veliki interes za rad hrvatskih institucija te ponudili suradnju na pitanjima od interesa za resore koje su posjetili.

5.4. Ostali oblici suradnje s međunarodnim dionicima

U travnju je ravnateljica u URS-a primila potpredsjednicu Vlade i ministricu europskih i euroatlantskih integracija Ukrajine Ivanno Klympush-Tsintsadze te ju je tom prilikom upoznala s hrvatskim institucionalnim okvirom u području ravnopravnosti spolova i djelokrugom rada URS-a.

Ravnateljica se u studenom sastala s predstavnicom EK iz Opće uprave za pravosuđe Voolmo Halliki iz Estonije, koja je u Republici Hrvatskoj boravila u studijskoj posjeti. Ravnateljica i savjetnice URS-a također su upoznale gošću s institucionalnim okvirom ravnopravnosti spolova u Republici Hrvatskoj te zadaćama i aktivnostima koje provodi URS-a.

URS su u prosincu posjetile zamjenica veleposlanika i konzulica Veleposlanstva Kanade i savjetnica za politiku i odnose s javnošću Veleposlanstva. Ravnateljica je upoznala gošće s djelokrugom rada, provedenim aktivnostima i projektima kao i izazovima u radu na području ravnopravnosti spolova. Također, najavila je i aktivnosti za sljedeću godinu posebice one vezane uz pripreme za hrvatsko predsjedanje Vijećem EU 2020. godine, a u koje je URS aktivno uključen. Obzirom da Veleposlanstvo Kanade također planira aktivnosti vezane uz ravnopravnost spolova zamjenica veleposlanika Kanade izrazila je interes za moguću zajedničku suradnju na konkretnim aktivnostima i projektima.

Ravnateljica i savjetnice URS-a sudjelovale su na još nekim dodatnim međunarodnim događanjima kao što su: predavanje v.d. ministra vanjskih i europskih poslova Slovačke Republike na temu "*Predsjedanje Slovačke Republike Vijećem EU 2016. godine*"; na proslavi Kraljevog dana u organizaciji Veleposlanstva Kraljevine Nizozemske; na Konferenciji o ljudskim pravima u Maroku u organizaciji Veleposlanstva Kraljevine Maroko u MVEP; otvorenju ureda Austrijske agencije za europske integracije i gospodarski razvoj u Republici Hrvatskoj; okruglom stolu "*Hrvatsko predsjedanje Vijećem Europske unije 2020*" te primanju u povodu završetka projekta „*100 djela za ravnopravnost spolova*“ u rezidenciji veleposlanika Finske.

Vežano za LGBT prava, tijekom svibnja u Crnoj Gori je, u organizaciji Svjetske banke, održan skup „Razumijevanje socio-ekonomske dimenzije LGBTI isključenosti na Zapadnom Balkanu“, na kojemu je sudjelovao stručni suradnik URS-a koji je održao prezentaciju o zakonodavnom okviru u Republici Hrvatskoj kojim se štite prava LGBT osoba.

URS je tijekom siječnja EK dostavio komentare i dodatke vezano za izradu Godišnjeg izvještaja o ravnopravnosti spolova.

Na zahtjev Malte, stalnom predstavništvu Republike Hrvatske pri EU, URS je dostavio očitovanje na aktivnosti za unaprjeđenje LGBTI prava koje je EK usvojila 2015. godine i koje je Vijeće EU kao zaključke usvojilo 2016. godine, povodom potpisivanja Deklaracije za unaprjeđenje LGBTI prava.

6. UVOĐENJE PERSPEKTIVE RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA U JAVNE POLITIKE

6.1. Twining projekt „*Podrška ravnopravnosti spolova*“

Kao što smo izvijestili detaljnije u ranijim izvješćima za 2016. i 2017. godinu, Twinning projekt „*Podrška ravnopravnosti spolova*“ provodio se tijekom 18 mjeseci u suradnji s Nacionalnim institutom za zdravstvo i socijalnu skrb iz Finske u okviru financijske alokacije za Prijelazni instrument. Zadnja plaćanja finskom partneru izvršena su u travnju 2018. godine. S ciljem održivosti projektnih rezultata, napravljen je plan provedbe i praćenja 24 preporuke *twinning* stručnjaka za razdoblje od tri godine. U Godišnji plan rada URS-a za 2018. godinu uvrštene su aktivnosti koje se temelje na preporukama *twinning* stručnjaka te je napravljen godišnji plan za njihovu provedbu i zaduženja zaposlenih po aktivnostima. Dio preporuka

uvršten je i u nacrt nove *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova*. Svrha preporuka je da se tijekom tri godine ojačaju nacionalni mehanizmi za ravnopravnost spolova te stvore uvjeti za uvođenje perspektive ravnopravnosti spolova u javne politike. Krajem godine napravljena je procjena uspješnosti provedbe preporuka, revidirani načini provedbe te su u Godišnji plan rada URS-a za narednu godinu uvrštene aktivnosti koje osiguravaju održivost rezultata projekta, osobito u pogledu jačanja vidljivosti i osnaživanja koordinatora za ravnopravnost spolova i županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova. Obveze prema Središnjoj agenciji za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) URS je redovito izvršavao, a sudjelovanje na mjesečnim sastancima s projektnim voditeljima/cama, dostava mjesečnih izvještaja o napretku na provedbi projekta te sudjelovanje na sastancima operativne strukture I. komponente IPA i Prijelaznog instrumenta završilo je u travnju 2018.

U izvještajnom razdoblju izrađen je i dostavljen MRRFEU polugodišnji izvještaj o provedbi decentraliziranog projekta iz IPA I komponente i Prijelaznog instrumenta te tablice operativnog pregleda rezultata. Predstavnicama URS-a sudjelovala je u svibnju na Sektorskom pod-odboru za praćenje projekata u sektoru Pravda, sloboda i sigurnost u organizaciji MRRFEU.

Ujedno, u sklopu provedbe Twinning projekta „Podrška ravnopravnosti spolova“ tiskano je drugo izdanje *Priručnika o rodno osviještenoj politici i promicanju ravnopravnosti spolova za suce/sutkinje* (500 primjeraka) koji je distribuiran predstavnicima sudbene vlasti i stručnoj javnosti.

6.2. Jačanje institucionalnih mehanizama za ravnopravnost spolova

Koordinatorima/icama za ravnopravnost spolova tijekom srpnja 2018. URS je dostavio *Smjernice za izradu planova za uvođenje perspektive ravnopravnosti spolova u javne politike* koje su ujedno i okvirni plan za rad timova za ravnopravnost spolova u TDU-ima. Također, svim koordinatorima/icama za ravnopravnost spolova u tijelima državne uprave dostavljena je *Opća preporuka UN-a br. 35 o rodno utemeljenom nasilju nad ženama, kojom se ažurira Opća preporuka br. 19. o nasilju nad ženama te Opća preporuka br. 34. o pravima žena u ruralnim područjima*.

Vezano za lokalne izbore iz 2017., URS-u je do kraja 2018. godine još sedam županija dostavilo imenovanja za novoimenovane članove/ice županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova i to: Krapinsko-zagorska, Međimurska, Požeško-slavonska, Šibensko-kninska, Varaždinska, Vukovarsko-srijemska i Zagrebačka županija (ostale županije imenovala

su članove povjerenstava u 2017.). Splitsko-dalmatinska županija niti do kraja 2018. nije imenovala članove Povjerenstva za ravnopravnost spolova za svoju županiju.

Ukupno je do kraja 2018. godine osnovano dvadeset novih županijskih povjerenstava uključujući i Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Grada Zagreba.

Svi kontakt podaci županijskih/lokalnih povjerenstava i koordinatora u TDU za ravnopravnost spolova objavljeni su u bazi podataka URS-a na web stranici koja se redovito ažurira aktualnim promjenama.

Županijska i lokalna povjerenstva samostalno dostavljaju informacije o svojem radu i djelovanju koje URS-a objavljuje na svojim web stranicama pod kategorijom *Županijska/lokalna povjerenstva za ravnopravnost spolova - Iz rada županijskih/lokalnih povjerenstava*.

Informacije iz rada županijskih/lokalnih povjerenstava za ravnopravnost spolova u 2018. godini odnosile su se na teme: osnivanja povjerenstava, održavanja tematski sjednica, okrugli stolovi povodom obilježavanja značajnih datuma i događaja (npr. Međunarodni dan žena, Nacionalni dan borbe protiv nasilja, Međunarodni dan borbe protiv nasilja), održavanje raznih tribina, gostovanja i tematskih kampanja, a URS-u su ih redovito dostavljali povjerenstva Virovitičko-podravske, Koprivničko-križevačke, Ličko-senjske, Međimurske županije te Općina Tuhelj.

Izrađena je nova podkategorija na web stranici koja se odnosi na *Europsku povelju o ravnopravnosti žena i muškaraca na lokalnoj razini* u kategoriji *Institucionalni mehanizmi*, a koja sadrži sve informacije o obvezama za lokalne i regionalne uprave europskih zemalja vezano uz načela rodne ravnopravnosti te provođenje odredbi propisanih *Poveljom*.

Europska povelja o ravnopravnosti žena i muškaraca na lokalnoj razini pokazala se još u vrijeme provođenja EU twinning projekta „*Podrška ravnopravnosti spolova*“ kao vrlo učinkovit alat za jačanje suradnje između županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova i za povećanje rodne osjetljivosti strateških dokumenata na lokalnim razinama.

Vijeće europskih gradova i regija (CEMR) objavilo je 2006. godine *Europsku povelju o ravnopravnosti žena i muškaraca na lokalnoj razini* kojom se lokalne i regionalne uprave europskih zemalja obvezuju da će slijediti načela rodne ravnopravnosti te provoditi odredbe propisane *Poveljom*. Potpisivanjem *Povelje* lokalne i regionalne uprave potiču politike i konkretne akcijske mjere u suradnji s institucijama i organizacijama na svojem području, odnosno na lokalnoj razini, s ciljem uspostavljanja ravnopravnosti spolova.

Iz tog je razloga URS tijekom izvještajnog razdoblja nastavio djelovati na promicanju potpisivanja *Europske povelje o ravnopravnosti žena i muškaraca na lokalnoj razini* od strane županijskih i gradskih izvršnih vlasti.

Potrebno je naglasiti da je do kraja 2018. godine 15 županija i 13 gradova potpisalo *Europsku povelju o ravnopravnosti žena i muškaraca na lokalnoj razini*.

Budući da je na službenim stranicama Observatory – tijela koje nadgleda njenu provedbu, bio uvršten prijevod same povelje na hrvatski jezik u verziji mostarskog prevoditelja, URS je u rujnu izdvojio sredstva za prijevod *Povelje* na službeni hrvatski jezik te ga uvrstio na svoje internetske stranice.

URS se u 2018. godini angažirao na pružanju podrške potpisnicama *EU povelje* u izradi *Akcijskog plana za provedbu Europske povelje* s ciljem da taj plan postane dio strateškog plana razvoja lokalnih zajednica. Savjetnica je održala uvodnu radionicu o izradi Akcijskog plana na sjednici Povjerenstva za ravnopravnost spolova Zagrebačke županije, a krajem godine je Hrvatska zajednica županija uputila poziv za održavanje radionice za predstavnike drugih županija. Ujedno svim novoosnovanim županijskim povjerenstvima u 2018. godini URS je dostavio i *Priručnik o rodno osviještenoj politici i promicanju ravnopravnosti spolova za županijska povjerenstva za ravnopravnost spolova*.

URS je tijekom siječnja uputio pismo podrške Gradu Varaždinu vezano za kandidaturu Grada za Europsku prijestolnicu mladih 2021. godine. Intencija predstavnika Grada Varaždina bila je da URS doprinese svojom ekspertizom u području osvještavanja ravnopravnosti spolova.

6.3. Planovi djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnost spolova

Sukladno članku 11. ZORS-a, tijela državne uprave i pravne osobe u pretežnom vlasništvu države, obvezna su donijeti *Planove djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova* iz svoje nadležnosti, a koji se dostavljaju URS-u na odobrenje.

Tijekom izvještajnog razdoblja URS je zaprimio nacрте *Planova djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova* od tri TDU-a, dva Ureda državne uprave u županijama i četiri pravne osobe u pretežitom vlasništvu države. Upućeno je 20 mišljenja i sugestija na sadržaj *Planova djelovanja*. Odobrenje na dostavljene *Planove djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova* u izvještajnom je razdoblju dobio Ured državne uprave u Virovitičko-podravskoj županiji i Šibensko-kninskoj županiji, Hrvatske ceste d.o.o. Hrvatska banka za obnovu i razvoj te Državna geodetska uprava.

6.4. Predstavke i upiti građana

Tijekom izvještajnog razdoblja URS je zaprimio 19 pritužbi vezano za diskriminaciju po osnovi spola, od čega jednu anonimnu, tri od strane udruga i petnaest pritužbi fizičkih osoba. URS je postupao po 13 predstavki, 7 ih je, sukladno članku 18. stavak 2. točka 10. ZORS-a proslijeđeno Pravobraniteljici za ravnopravnost spolova i o tome su obaviješteni podnositelji predstavki. Jedna je proslijeđena Ministarstvu uprave (dalje: MU), jedna Uredu državne uprave u Zagrebačkoj županiji dok je na ostatak predstavki URS izravno odgovorio podnositeljima. Pritužbe su se odnosile na sljedeća područja diskriminacije: rad i zapošljavanje, diskriminacija temeljem majčinstva, brak i razvod braka, diskriminacija u medijima, diskriminacija temeljem seksualne orijentacije, seksizam u sustavu obrazovanja, poštivanje načela koja se odnose na rodno osjetljiv jezik, diskriminacija u sportu.

Ujedno u 2018. godini zaprimljena su 3 upita sukladno odredbama *Zakona o pravu na pristup informacijama* (Narodne novine br. 25/13; 85/15) i to dva upita od strane fizičkih osoba te jedan upit organizacije civilnog društva. URS je postupio po sva tri upita na način da je sukladno članku 21. *Zakona o pravu na pristup informacijama* jedan upit ustupio na nadležno postupanje tijelima obzirom na njihovu nadležnost (MPR, MUP, MDOMSP), a na dva upita odgovor je pružen sukladno čl. 10 stavak 1. točka 11. istog *Zakona*. Službenica za informiranje sudjelovala je na koordinacijskim sastancima službenika/ica za informiranje te je sukladno zakonskim odredbama u veljači 2018. godine službenici za informiranje Vlade Republike Hrvatske, koja ujedno objedinjuje sva Izvješća vezana za *Zakon o pravu na pristup informacijama* za sve Vladine urede, dostavljeno *Godišnje izvješće*. *Godišnje izvješće* se dostavlja Povjerenici za informiranje i to putem službenice za informiranje Vlade Republike Hrvatske.

7. ADMINISTRATIVNO I FINANCIJSKO POSLOVANJE

7.1. Administrativne obveze URS-a u svojstvu stručne službe Vlade Republike Hrvatske

Početkom siječnja 2018. godine URS je dostavio Uredu za opće poslove Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske (dalje: UZOP) *Plan klasifikacijskih oznaka i brojevanih oznaka stvaratelja i primatelja pismena* za izvještajno razdoblje, a u veljači je dostavljen i *Plan*

nabave za 2018. godinu, dok je u prosincu 2018. dostavljen *Plan klasifikacijskih oznaka i brojevanih oznaka stvaratelja i primatelja pismena za narednu 2019. godinu*. Ujedno, izrađen je *Godišnji plan rada Ureda za 2018. godinu*, koji uključuje i tablicu zaduženja zaposlenih po aktivnostima uz tablicu rizika te je isti javno objavljen na internetskoj stranici.

Vezano za izvršenje *Strateškog plana razdjela 020 Vlada Republike Hrvatske za 2017.-2019.* u siječnju je iz Vlade Republike Hrvatske dostavljena Odluka o imenovanju osoba zaduženih za strategiju 2017.-2019. godine te su osim ravnateljice, za dva načina ostvarenja strategije URS-a imenovane pomoćnica ravnateljice i savjetnica. Iste osobe zadužene su i za praćenje provedbe *Strateškog plana za 2018.-2020.*

URS je u veljači dostavio UZOP-u *Izješće o izvršenju strategije za 2017. godinu* uz prijedlog promjene pokazatelja kojima se prate učinci dijela *Strateškog plana razdjela 020 Vlade Republike Hrvatske* koji se odnose na URS. Dotadašnji pokazatelji pokazali su se neadekvatni jer nisu bili izravno povezani s aktivnostima URS-a i zbog toga što se kvantitativni izračun pokazatelja počeo određivati po izmijenjenoj metodologiji te se nije mogla primijeniti usporedba u odnosi na ranije podatke, a što je posljedično dovelo do toga da se ne može odrediti napredak. Vezano za spomenuto URS je predložio novi pokazatelj učinka koji je bio i prihvaćen. *Polugodišnji izvještaj o izvršenju strategije za 2018. godinu* dostavljen je u lipnju UZOP-u.

Važno je napomenuti da su Odlukom o dodjeli na korištenje poslovnog prostora iz listopada 2013. godine, URS-u dodijeljene četiri poslovne prostorije u zgradi Vlade u Mesničkoj 23. Radi olakšavanja obavljanja poslova iz svog djelokruga rada, planiranog novog zapošljavanja djelatnika, povećanog opsega poslova vezanih uz pripremne aktivnosti za vrijeme predsjedavanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije te provedbe novog međunarodnog projekta i s tim povezanog dodatnog zapošljavanja, URS je iskazao potrebu za dodjelom tri prostorije koje nakon 1.1. 2019. ostaju neiskorištene nakon pripajanja MUP-u djelatnika Ureda za razminiranje Vlade Republike Hrvatske.

7.2. Ljudski i financijski resursi tijekom 2018. godine

Prema sistematizaciji radnih mjesta, a sukladno *Uredbi o Uredu za ravnopravnost spolova* (Narodne novine br. 28/2016) i *Pravilnika o unutarnjem redu* od 31. ožujka 2016. godine u URS-u je sistematizirano ukupno 9 radnih mjesta (1 ravnatelj/ica; 1 pomoćnik/ica ravnateljice; 3 savjetnika/ice; 2 stručna suradnika/ice; 1 administrativni tajnik/ica) od kojih je u izvještajnom razdoblju bilo popunjeno sedam radnih mjesta.

U 2018. godini proveden je natječaj za prijam u državnu službu za radno mjesto stručni suradnik/ica te je u svibnju popunjeno upražnjeno radno mjesto stručnog suradnika. Obzirom na upražnjena radna mjesta te potrebe osnaživanja kapaciteta URS-a zbog opsega poslova temeljem ZORS-a, ali i dodatnih zadaća tijekom *predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europe u 2018. i predsjedanja Vijećem Europske unije u 2020. godini*, osigurana su u Državnom proračunu financijska sredstva za radno mjesto još jednog stručnog suradnika/ce na neodređeno vrijeme i jednog savjetnika/ce na neodređeno radno vrijeme. Savjetnik je zaposlen premještajem iz drugog tijela državne uprave (MRRFEU) krajem 2019. godine.

7.3. Edukacije zaposlenih

Službenice URS-a su tijekom izvještajnog razdoblja sudjelovali/le na nekoliko stručnih skupova i edukacija s ciljem jačanja kapaciteta zaposlenih, a potrebno je istaknuti i prilike koje redovito nudi EK kroz svoj Program uzajamnog učenja kao i EIGE putem sudjelovanja u manjim stručnim skupinama ili istraživanjima. Jačanju stručnih kapaciteta i širenju znanja doprinosi redovito praćenje rada EU Parlamenta, Vijeća EU, VE, UN-a te rezultata različitih nacionalnih i međunarodnih istraživanja u području ravnopravnosti spolova.

Od značajnih edukacija, potrebno je istaknuti: radionicu *Upravljanje rizicima u okviru programa IPA (komponenta I.) i Prijelaznog instrumenta (12/2018)* u organizaciji SAFU, na kojem je sudjelovala savjetnica URS-a, u svojstvu imenovane osobe za upravljanje rizicima; *Godišnji pravni seminar o ravnopravnosti spolova i antidiskriminacijskom pravu u organizaciji EK i Europske mreže pravnih stručnjaka za rodnu ravnopravnost i nediskriminaciju* na kojem je sudjelovao stručni suradnik u studenom 2018. godine.

7.4. Financijsko poslovanje

Početkom prvog kvartala UZOP-u je dostavljeno *Obrazloženje izvršenja proračuna za 2017. godinu*. U veljači je ravnateljica URS-a, na temelju popunjenog Upitnika o fiskalnoj odgovornosti, raspoloživih informacija, rezultata rada, unutarnje i vanjske revizije te vlastite procjene, potpisala *Izjavu o fiskalnoj odgovornosti* kojom je potvrdila zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava, učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrola u okviru proračunom, odnosno financijskim planom, utvrđenih sredstava.

Tijekom rujna izrađeno je *Obrazloženje proračunskog plana 2019.-2021.* gdje je URS, sukladno svom *Strateškom planu* za navedeno razdoblje, naveo obrazloženje za financijska sredstva koja je potrebno osigurati u proračunu za naredno razdoblje u cilju učinkovite provedbe *Strateškog plana*.

Nastavna tablica donosi pregled rashoda Ureda za ravnopravnost spolova u 2018. godini.

Aktivnost	Opis	Planirano	Ostvareno	Ostvareno u %
A 532004	ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE	1.371.310,00	1.286.233,72	93,80
A 532009	PROVEDBA ZAKONA O RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA I NACIONALNE POLITIKE	394.000,00	212.234,38	53,87
A 532013	PROVEDBA DRUGIH NACIONALNIH POLITIKA I STRATEGIJA	10.000,00	0,00	0,00
A 532017	JACANJE KAPACITETA ZA USPOSTAVLJANJE RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA – TRANSITION FACILITY INSTRUMENT EU POMOĆI	199.277,00 (Izvor 12: 9.966,00 Izvor 51: 189.311,00)	199.276,68 (Izvor 12: 9.965,94 Izvor 51: 189.310,74)	100,00
A 532018	SUDJELOVANJE UREDA U AKTIVNOSTIMA PREDSEDANJA VIJEĆEM MINISTARA VIJEĆA EUROPE	10.000,00	0,00	0,00
A 532019	AKTIVNOSTI UREDA VEZANE ZA PREDSEDANJE RH VIJEĆEM EU 2020.	30.000,00	0,00	0,00
K 532005	INFORMATIZACIJA UREDA	20.000,00	18.746,79	93,73
SVEUKUPNO		2.034.587,00	1.716.491,57	84,37

URS je od planiranih 2.034.587,00 kuna utrošio za svoje aktivnosti tijekom izvještajnog razdoblja 1.716.491,57 kuna, što predstavlja 84,37% godišnjeg proračuna.

Iz izvora 11 Državnog proračuna za 2018. godinu utrošeno je 1.509.228,22 kune, iz izvora 12 Državnog proračuna Sredstva učešća za pomoći, utrošeno je 9.965,94 kuna te iz izvora 51, EU pomoći, utrošeno je 197.297,41 kuna. Zadnje izvršenje plaćanja finskom partneru za provedbu EU Twinning projekta izvršeno je u travnju 2018. godine, devet mjeseci nakon završetka provedbe projekta.

U odnosu na prethodnu 2017. godinu, kad je iz izvora 11 Državnog proračuna planirano 1.825.323,00 kuna, za 2018. godinu planirano je 0,55% više sredstava (1.835.310,00 kuna). U odnosu na utrošena sredstva, 2017. godine utrošeno je 1.653.061,29 kuna, a 2018. godine 1.509.228,22 kune ili 8,70% manje sredstava.

Predviđena sredstva u aktivnosti A 532013, koja se odnose na druge nacionalne politike, nisu potrošena. URS je na toj aktivnosti zadužen za provedbu mjera osvještavanja javnosti o potrebi borbe protiv nasilja nad ženama temeljem provedbe *Istanbulske konvencije*. Međutim, u tu svrhu korištena su sredstva iz aktivnosti A 532009, preciznije za tiskanje *Protokola o postupanju u slučaju seksualnog nasilja* kao i za emitiranje video i radio spota „*Prašina*“ kojim se željelo upozoriti javnost na problem nasilja nad ženama pa nisu potrošena sredstva predviđena na aktivnosti A 532013.

Na aktivnosti A 532018 koja se odnosi na predsjedanje Odborom ministara Vijeća Europe, također nisu potrošena predviđena sredstva jer je URS bio partner SDUŠ u organiziranju međunarodne konferencije o ženama u sportu i nije imao nikakav trošak. Nadalje, za tiskanje *Strategije za ravnopravnost spolova Vijeća Europe za razdoblje od 2018. do 2023.* također su utrošena sredstva s aktivnosti A 532009.

U okviru aktivnosti A 532019 gdje je bilo planirano 30.000,00 kuna za pripreme aktivnosti vezane za predsjedanje RH Vijećem EU, nisu utrošena planirana sredstva obzirom da se većina pripremnih aktivnosti odvijala putem elektronske pošte kroz suradnju s druge dvije članice Tria (Rumunjska i Finska), a detaljniji planovi razrađeni su tijekom redovitih sastanaka u organizaciji Europske komisije (primjerice u Beču, na sastanku Skupine visoke razine za uvođenje rodno osviještene politike i u Bruxellesu na sastanku Savjetodavnog odbora za jednake mogućnosti žena i muškaraca Europske komisije).

7.5. Unutarnja revizija

Ured za unutarnju reviziju Vlade Republike Hrvatske je, temeljem odobrenog *Godišnjeg plana unutarnje revizije Ureda i službi Vlade Republike Hrvatske za 2018. godinu*, obavio dvije revizije u URS-u tijekom izvještajnog perioda.

Prva revizija *Proces uspostave, upravljanja i izvješćivanja o rizicima* trajala je od siječnja do ožujka, a *Revizija procesa strateškog planiranja razdjela 020 Vlada Republike Hrvatske* trajala je od srpnja do studenog 2018. godine.

U okviru revizije *Procesa uspostave, upravljanja i izvješćivanja o rizicima* održana su dva sastanka - početni i završni sastanak. Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji raspravljen je na

završnom sastanku te je usuglašeno sedam preporuka i razina njihove važnosti, a URS je potom izradio *Plan djelovanja za provedbu preporuka*. Temeljem *Plana djelovanja* URS je u izvještajnom razdoblju izradio još i: *Proces upravljanja rizicima*, *Odluku o ustrojavanju registra rizika na razini institucije*, *Obrazac registra rizika*, *Obrazac za utvrđivanje i procjenu rizika te Obrazac za praćenje statusa rizika*. Do srpnja 2018. provedeno je pet preporuka, a do kraja godine još dvije. URS se obvezao da će rizike pratiti i dalje temeljem *Obrasca za praćenje statusa rizika* te o tome izvještavati Ured za unutarnju reviziju.

U okviru *Revizije procesa strateškog planiranja razdjela 020 Vlada Republike Hrvatske* također su održana dva sastanka, usuglašeno je mišljenje o nalazima revizije te je napravljeno konačno revizijsko izvješće. URS je dobio četiri preporuke i izradio je *Plan djelovanja s planiranim aktivnostima*, definiranim rokovima provedbe preporuka i odgovornim osobama za provedbu pojedinačne preporuke.

U prosincu 2018. godine ravnateljica URS-a je Odlukom imenovala koordinatoricu za strateško planiranje u URS-u i izrađena je interna *Uputa o izradi i provedbi strateškog plana Ureda za ravnopravnost spolova* kao sastavnog dijela *Strateškog plana razdjela 020 Vlada Republike Hrvatske* te je Uredu za unutarnju reviziju 13. prosinca dostavljena *Obavijest o izvršenju dvije preporuke iz Revizijskog izvješća* sukladno *Planu djelovanja za provedbu preporuka*.

U međuvremenu je u prosincu UZOP dostavio *Uputu za izradu Strateškog plana razdjela 020* koju je izradio na temelju provedene revizije. Upute UZOP-a i URS-a usklađene su čime je osigurano da se proces strateškog planiranja razdjela 020 može djelotvorno odvijati i u narednom razdoblju.

ZAKLJUČAK

Izješće o radu URS-a u 2018. godini sadrži sažeti pregled provedenih aktivnosti temeljem propisanog djelokruga sukladno članku 18. *ZORS-a*, uz informacije o administrativnom i financijskom poslovanju.

S ciljem podizanja znanja i svijesti javnosti o ravnopravnosti spolova pokrenute su određene kampanje te su organizirane ili se sudjelovalo na brojnim konferencijama, seminarima, tribinama i okruglim stolovima, često u suradnji s organizacijama civilnog društva, nadležnim tijelima državne uprave i drugim dionicima.

Posebna je pažnja posvećena promicanju položaja žena u sportu kao i suzbijanju svih oblika nasilja nad ženama uključivši obiteljsko nasilje. Vezano uz potonje, uz zagovaranje ratifikacije Istanbulske konvencije, URS je izradio novi, ažurirani *Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja* koji je Vlada RH usvojila u srpnju 2018. godine.

U okviru izdavačke djelatnosti tiskano je 5.550 novih publikacija, a distribuirano 8.062 naslova. URS je na taj način nastavio sa upoznavanjem i približavanjem građanima/kama, osim nacionalnih, i najvažnijih međunarodnih akata u području ravnopravnosti spolova. Javnost je redovito informirana o radu URS-a i putem internetske stranice koja broji 13.549 posjeta na godišnjoj razini.

Uz rad na pripremi nove *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova* najveći dio aktivnosti URS-a bio je usmjeren ka ispunjavanju obveza prema međunarodnim organizacijama (najčešće prema UN, VE i EU). Ove obveze podrazumijevale su, osim izrade i dostave pojedinih izvješća i različitih drugih očitovanja, i sudjelovanje u radu njihovih stalnih radnih tijela.

Prioriteti rada URS-a također su bili vezani uz aktivno sudjelovanje u Međuresorskoj radnoj skupini za pripremu Predsjedanja RH Odborom ministara Vijeće Europe, kao i brojnim pripremnim aktivnostima za buduće predsjedanje Republike Hrvatske Vijećem EU u području ravnopravnosti spolova.

Nadležnim državnim tijelima URS je dostavio 29 *različitih izvješća, očitovanja, priloga mišljenja i očitovanja*, uz sudjelovanje u radu 31 *radne skupine i stručnih tijela* pri tijelima državne uprave, uključujući sudjelovanje u nadzornim odborima i odborima za praćenje operativnih programa za korištenje ESI fondova, kao i u šest radnih skupina/ odbora na međunarodnoj razini.

U 2018. godini, URS je imao sedam zaposlenih, od devet predviđenih osoba te su pokrenute procedure za dodatno zapošljavanje. URS je, u izvještajnom razdoblju, izvršio sve svoje administrativne obveze i uredno financijski poslovao.

KRATICE

AEM - Agencija za elektroničke medije

CEDAW - UN Konvencija o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena

DŠJU - Državna škola za javnu upravu

EIGE - Europski institut za ravnopravnost spolova

EK - Europska komisija

EPAS – Prošireni djelomični sporazum o športu

ESI - Europski strukturni i investicijski fondovi

EU - Europska unija

GEC - Komisija za ravnopravnost spolova Vijeća Europe

HLG - Skupina visoke razine za rodno osviještenu politiku Europske komisije

HOO - Hrvatski olimpijski odbor

IPA - Instrument pretprijetne pomoći

MDOMSP - Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku

MHB - Ministarstvo hrvatskih branitelja

MKV – Međuresorno koordinacijsko vijeće

MP – Ministarstvo poljoprivrede

MPR - Ministarstvo pravosuđa

MRMS - Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava

MRRFEU - Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

MU – Ministarstvo uprave

MUP - Ministarstvo unutarnjih poslova

MVEP - Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

MZ - Ministarstvo zdravstva

MZO – Ministarstvo znanosti i obrazovanja

NUSUR - Nacionalna strategija za uključivanje Roma

RH - Republika Hrvatska

RS - Radna skupina

SAFU - Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije

SDUŠ - Središnji državni ured za šport

SOIH - Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske

ULJPPNM - Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske

UN - Ujedinjeni narodi

URS - Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske

UZOP - Ured za opće poslove Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske

UZU – Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske

VE - Vijeće Europe

VFO – Višegodišnji financijski okvir

Vijeće EU - Vijeće Europske unije

ZORS - Zakon o ravnopravnosti spolova